

Letnik XXVIII – št. 10, december 2021

Glasilo občine Trzin

odsev

Dom zaščite in reševanja

Kako je skozi čas potekala gradnja doma v besedi in slikah

Premiera filma

Pripovedi starejših v filmu
Pšata – tok življenja

Bronasta plaketa

Predstavljamo občinskega
nagrajenca Roberta Matijeveća

Moč prazničnega časa

Vsakoletna tradicija, ki združuje
in krepi vezi med ljudmi

ZDRAVO

Prižgimo
iskrice v
srce!

izbrano iz kataloga ugodnosti

AK-IMUN

Prehransko dopolnilo z aminokislinami, vitamini in minerali v obliki praška za pripravo napitka, 5 vrečk.

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

redna cena: 13,89 €
cena s Kartico zvestobe

9,72 € + 2 POPUST: 30%

MAZILLO ZA USTNICE

Ustnice neguje in varuje pred vplivi okolja, 5 ml. Izdelano v Galenskem laboratoriju Lekarne Ljubljana.

redna cena: 2,54 €
cena s Kartico zvestobe

1,27 € + 1 POPUST: 50%

DOMAČA ZELIŠČNA GRENČICA, NEKOČ IN DANES

Izdelano v Galenskem laboratoriju Lekarne Ljubljana, 220 g. Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

redna cena: 13,18 €
cena s Kartico zvestobe

9,23 € + 2 POPUST: 30%

SKODELICA MALČEK

Steklena skodelica je izdelana v Steklarni Hrastnik in pakirana v lični darilni embalaži.

redna cena: 6,00 €
cena s Kartico zvestobe

3,00 € + 1 POPUST: 50%

SILVER CARE

Na voljo otroške zobne ščetke 6 - 36 mesecev, 2 - 6 let in 7 - 12 let.

OIL OF THE KING - KRALJEVO OLJE

100% čista in naravna eterična olja njivske mete, mire, čajevca, bosvelije in rdečega bora. Na voljo balzamične kapljice, 10 ml in balzamični gel, 50 ml.

Za več informacij prelistajte nov **katalog ugodnosti** ali nas pokličite

na brezplačno telefonsko številko
080 71 17!

Cene s popustom iz ZDRAVO - kataloga ugodnosti veljajo v enotah Lekarne Ljubljana, specializiranih prodajalnah LL VIVA (v okviru razpoložljivega asortimana) in v Spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si izključno ob predložitvi Kartice zvestobe Lekarne Ljubljana ter zahtevanega števila jabolk zvestobe, sicer veljajo redne cene. Slike so simbolične, popusti se ne seštevajo. Ponudba velja od 25. 11. 2021 do 17. 1. 2022 oz. do prodaje zalog.

plačan oglas

Lepe, doživete praznike in SREČNO 2022!

Vabljeni na razstavo
božično-novoletnih
aranžmajev, pestro izbiro
božičnih zvezd iz lastne
proizvodnje, brezplačni
setveni koledar 2022.

Hacetova ulica 1,
DOLGI MOST-Ljubljana

Moste pri KOMENDI

www.vrtnicenter.si

GAŠPERLIN
VRTNI CENTER

plačan oglas

Odsev, glasilo občine Trzin

→ Na naslovnici

Zimski mraz ima v Trzinu poseben čar in že kratek sprehod po naši občini nas lahko nagradi z občudovanja vrednimi naravnimi prizori.

Fotografija: Peter Hudnik (@hoodfoto)

Glavna in odgovorna urednica:

Metka Pravst Primožič, trzin.odsev@gmail.com

Uredništvo: Tanja Bricelj, Tanja Jankovič, Miha Pavšek, Dunja Špendal, Barbara Kopač, Peter Hudnik, Majda Šilar

Redni avtorji prispevkov: Nina Rems, Nataša Pavšek, Brigita Ložar, Žana Babnik, Katja Rebolj, Matjaž Erčulj, Janez Gregorič, Andrej Grum, Boštjan Guček, Marko Kajfež, Dušan Kosirnik, Jožica Trstenjak, Milica Erčulj, Saša Hudnik, Valentin Orešek, Maja Brozovič, Miha Šimnovec, Anže Kosmač, Zoja Anžur, Tjaša Toni Skubic

Avtorji fotografij: Zinka Kosmač, Tanja Jankovič, Miha Pavšek, Barbara Kopač, Peter Hudnik, Nina Rems, Tjaša Jankovič in drugi

Lektoriranje:

Mirjam Furlan Lapanja

Tehnično urejanje, prelom, priprava za tisk in tisk:

Specom d. o. o.

Oglasno trženje:

Podjetja, ki poslujejo v občini Trzin in okolici ter želijo objaviti tiskani oglas na naših straneh, se za trženje oglasnega prostora obrnite na Bojana Rauha, bojan.rauh@specom.si, ali pokličite 040 202 384.

Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 1.500 izvodov. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v Trzinu.

ISSN 1408-4902

V skladu z uredniško politiko in glede na razpoložljivost prostora v glasilu Odsev si pridržujemo pravico do objave ali neobjave ter krajšanja in preoblikovanja prispevkov.

Gradivo za naslednjo številko oddajte najpozneje do srede, **5. januarja 2022**. Prispevke pošljite v elektronski obliki na naslov uredništva:

trzin.odsev@gmail.com.

Odsev izdaja Občina Trzin.

Uredništvo Odseva: Mengeška cesta 22,
1236 Trzin

Občina Trzin

Spletna stran: www.trzin.si
e-pošta: info@trzin.si

Telefonske številke:

01/ 564 45 43, 01/ 564 45 44, 01/ 564 45 50
Faks: 01/ 564 17 72

Uradne ure:

Ponedeljek: 8.00–14.00
Sreda: 8.00–13.00 in 14.00–18.00
Petek: 8.00–13.00

Informacije o prireditvah in dogodkih v občini Trzin so na voljo tudi v občinskem informativnem središču na Ljubljanski cesti 12/f oz. na telefonski številki 01/ 564 47 30.

Ko se vse končuje

Še eno leto se bliža koncu in december na straneh Odseva prinaša številna poročila o projektih, ki so bili izvedeni in poslavljajočem se letu. Zdi se, da se vse končuje, a v mislih marsikoga se že kujejo novi načrti za leto, ki prihaja. Čeprav se na videz ne dogaja nič posebnega, se vendarle sprejemajo pomembne odločitve in pripravljajo številni projekti, o katerih bomo poročali v prihodnjem letu.

Eden pomembnejših projektov za našo občino, ki je letos le dobil epilog, je dolgo pričakovani Dom zaščite in reševanja, saj bo v novem letu že služil vsem uporabnikom. Zato v tokratnem Odsevu v besedi in sliki predstavljamo, kako je dve leti potekala gradnja. Prispevek je zanimiv predvsem zaradi doslednega fotografiranja avtorice prispevka Tanje Bricelj, najdete ga na straneh od 6 do 9. Dve leti gradnje doma sta hitro minili, še hitreje pa se je zavrtil čas prebivalcem ob Pšati, ki so svoje zgodbe zaupali v filmu Pšata – tok življenja. Premiere se je udeležila Barbara Kopač in o filmu poroča na straneh 10 in 11. Vese limo se lahko tudi knjižice vseh zgodb o Trzinu, ki so zadnjih deset let nastajale v okviru natečaja Trzinske zgodbe pod okriljem domačega turističnega društva.

Uspešno društveno udejstvovanje lahko priznamo letošnjemu dobitniku bronaste plakete, Robertu Matijeviću. Priznanje je prejel za dolgoletno delo v Športnem društvu in sodelovanje pri organizaciji različnih dogodkov. Tanja Jankovič ga predstavlja na straneh 18 in 19.

Od težav in skrbi, ki so prejšnji mesec pestile marsikaterega starša zaradi uvedbe obveznega samotestiranja v šolah (tudi o tem smo pripravili prispevek na straneh 14–16), smo pobegnili še na tuje. Z Matejem Koširjem smo se odpravili po Filipinih, prispevek je za Odsev spisala Barbara Kopač na straneh 22 in 23.

Praznični čas je tu, da nas napolni s pozitivnimi mislimi. Predajmo se praznovanjem v družinskem krogu. Uživajmo vsak praznični trenutek kljub omejitvam, ki nam jih nalaga vlada. In kot je v tokratnem prispevku zapisala naša psihologinja Zoja Anžur na strani 30: »Oblike praznovanja se razlikujejo, pa vendar je vseeno, kako praznujemo. Kot bomo videli v nadaljevanju, je pomembno le, da tovrstne tradicije ohranjamo.« Torej tudi letos obudimo tradicijo in praznujmo na svoj način.

Uredništvo Odseva vam želi lepe praznične dni in mirno novo leto. Naše želje za novo leto so skromne. Želimo si, da bi ohranili zdravje in s tem oslabili moč virusa. Novo leto 2022 pa naj vsem nam prinese spremembe na bolje in vsakemu posebej še uresničitev tudi najbolj skritih želja.

Metka Pravst Primožič,
glavna in odgovorna urednica

Foto: Helena Kermelj

Skupna občinska uprava občin Trzin, Komenda, Lukovica, Mengeš, Moravče, Vodice

Medobčinski inšpektorat in redarstvo

Mengeška cesta 9, 1236 Trzin
e-pošta: inspektorat@trzin.si

Telefonska številka:

01/564 47 20
Faks: 01/564 47 21

Uradne ure:

Ponedeljek: 9.00–11.00
Sreda: 9.00–11.00

Poročilo 22. redne seje občinskega sveta

V sredo, 17. novembra 2021, je v dvorani Kulturnega doma Trzin potekala predzadnja letošnja, sicer pa 22. redna seja Občinskega sveta Občine Trzin. Po ugotovitvi sklepčnosti občinskega sveta je župan predlagal dnevni red s šestimi točkami. Po potrditvi zapisnika 21. redne seje Občinskega sveta Občine Trzin so občinski svetniki soglasno potrdili še zapisnika dveh dopisnih sej, ki sta potekali septembra in oktobra.

Poročilo o delu Policijske postaje Domžale za leto 2020

Občinskim svetnikom je poročilo o delu Policijske postaje Domžale za leto 2020 predstavil Dejan Košir, komandir Policijske postaje Domžale. Poudaril je, da naša občina z varnostnega vidika ne izstopa, da ima v okviru delovanja policijske postaje poleg še ene občine najmanj kaznivih dejanj, da je prekrškov in kršitev malo, tudi prometna problematika ne izstopa, se pa policisti še največ posvečajo premoženjski kriminaliteti (vlomi in tatvine). Če povzamemo iz policijskega poročila, je bilo na območju občine Trzin v letu 2020 obravnavanih 77 kaznivih dejanj, ugotovljenih 44 kršitev predpisov o javnem redu, zgodilo se je 34 prometnih nesreč, policisti pa so ugotovili 83 cestnoprometnih prekrškov.

V razpravi je Tone Peršak povprašal policista, ali opažajo dejavnosti tihotapljenja na območju trzinske občine, saj občasno v bližini gozda na nenavadnih mestih sreča parkirana tuja vozila. Policist je poudaril, da noben kraj v Sloveniji ni imun pred to problematiko, da pa na Policijski postaji Domžale še niso bili obveščeni o primeru v naši občini. Pozval je, naj občani, ki opazijo kaj nenavadnega, pokličejo na 113, na elektronsko pošto domžalske policijske postaje pa javijo številko registrskih tablic, in policisti bodo preverili dogajanje.

Nadalje je v razpravi župan pohvalil odzivni čas policije, saj je letos tudi sam potreboval pomoč policije zaradi vloma. Omenil je še, da policijo redno obveščajo o kurjenju žic. Marko Kajfež je komandirja povprašal o primeru vdora specialne enote v stanovanje občanov, a mu je ta odgovoril, da posameznih postopkov ne more komentirati. Rado Gladek se je zahvalil policiji za pomoč pri izvedbi slovesnosti ob 30-letnici samostojnosti. Nato je povprašal, ali je bilo v Trzinu zaradi razmer v povezavi s covidom kaj težav. Policist je odgovoril, da ni bilo ne protestov ne težav pred šolo, ko so uvedli obvezno samotestiranje učencev.

Lokalni energetski koncept Občine Trzin

Sledila je točka o predstavitvi lokalnega energetskega koncepta. Program ravnanja z energijo v lokalni skupnosti smo na kratko predstavili že v oktobrskem Odsevu, svetnikom pa sta ga predstavila Aljoša Umek in Domen Svetlin iz podjetja Envirodual d.o.o., s katerim

je Občina Trzin 4. junija 2020 podpisala pogodbo. Na podlagi programa se načrtujejo prostorski in gospodarski razvoj lokalne skupnosti, razvoj lokalnih energetskih gospodarskih javnih služb, učinkovita raba energije in njeno varčevanje, uporaba obnovljivih virov energije ter izboljšanje kakovosti zraka na območju lokalne skupnosti. V razpravi je Milan Karče opozoril na napako, ki bo šla v redakcijski popravek. Glede ukrepov so se prisotni strinjali, da je stavba Centra Ivana Hribarja zaradi velikih steklenih površin še najbolj problematična, zanjo tudi ni neke pametne rešitve.

Tone Peršak je povprašal še, koliko so pri izdelavi koncepta upoštevali podnebne spremembe. V okviru ukrepov je navedeno povečanje števila novih, sodobnih kurilnih naprav na lesno biomaso na območjih, kjer trenutno prevladujejo individualna kurišča na fosilna goriva ter stare kurilne naprave na lesno biomaso. Občina se bo trudila, da bodo občani lahko pridobili subvencije za menjavo starih kurilnih naprav. Na področju prometa pa so ukrepi težje izvedljivi na občinski ravni. Je pa bil na seji omenjen tudi projekt Pametne vasi, s katerim se ugotavlja onesnaženost lokacij. Župan je poudaril, da gremo s kolesarskimi povezavami in vlakom v pravo smer. Je pa tudi Dunja Špendal dodala, da v Trzinu ni nadzora nad individualnimi kurišči.

Vprašanja in pobude svetnikov

Sledila so vprašanja in pobude občinskih svetnikov. Dunja Špendal je opozorila na počitniško prikolico, ki je parkirana v Mlakah. Župan je pojasnil, da so bili lastniki že oglobljeni, zadeva pa je zdaj predana policiji.

Robert Markič je odprl temo o izbiri osebnega zdravnika za otroke, ki pri 18 letih ne morejo več obiskovati pediatra. Zdravnikov v ZD Domžale ni na voljo, čeprav smo mladim prijazna občina in na leto 40 otrok potrebuje novega zdravnika. Župan je povedal, da se zaveda pomanjkanja zdravnikov, podeljenih koncesij je premalo, število prebivalcev pa raste, vprašanje je treba urejati na državni ravni. Povedal je, da bo podal pisni odgovor do naslednje seje, je pa povedal tudi, da se občina trudi dobiti stalno pediatrično ordinacijo v Trzinu. Markič je imel še dve vprašanji. Povprašal je o končanju zamenjave cevi na Blatnici, na to vprašanje bo prejel pisni odgovor. Zanimalo ga je še, kako se bo urejalo vprašanje razpadajoče hiše na Ljubljanski cesti, pod streho katere poteka pločnik in je velika nevarnost za mimoidoče.

Peršak je omenil brvi čez potok Snugovec, ki so brez ograje. Nevarna brv je bila pozneje odstranjena, kar pa je zmotilo enega občana – pojasnila župana so podana v posebni novici, v kateri odgovarja na pismo občana.

Gregor Pevc je vprašal, ali je mogoče ob uvozu v gozd urediti zapornico, da se vejevje ne bi odlagalo v trzinskem gozdu. Župan je pojasnil, da zakonodaja tega ne dopušča, hkrati pa bi morali za to pridobiti

soglasja vsaj 800 ljudi, bo pa preveril, ali se lahko kaj uredi. Rado Gladek je poudaril, da imamo v ta namen organiziran odvoz zelenega odreza, a ljudje kljub opozorilom še vedno odlagajo vejevje zunaj dogovorjenih terminov. Zato je pozval tudi naše uredništvo, da občane še naprej opozarjamo na upoštevanje dogovorjenih terminov odvoza zelenega odreza.

Kategorizacija občinskih cest

Pod zadnjo točko redne seje je Viktor Torkar svetnikom predstavil

Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Trzin in povedal, da gre za usklajevanja in upravne popravke ter tri spremembe. Mnenje Direkcije RS za infrastrukturo je bilo pozitivno, odlok pa je potrdil tudi občinski svet naše občine in se strinjal s predlogom, da se sprejme uradno prečiščeno besedilo.

Seja je bila kratka in se je končala po dobri uri, posnetek bo na voljo na občinski spletni strani.

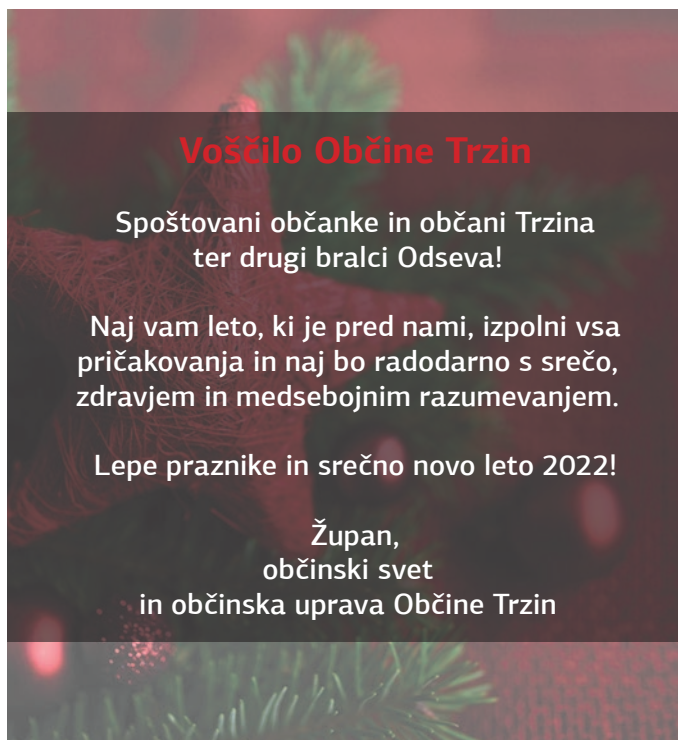
Besedilo in foto: MPP

Učna pot Mlake

Ko smo v septembrski številki Odseva poročali o naložbah s področja okolja in prostora, smo navedli, da bodo v okviru projekta Mala barja – Marja jeseni postavili pet informacijskih točk na temo mokrišč. »V začetku decembra se je začela postavitev interpretacijske opreme na učni poti Mlake v Trzinu v okviru projekta Marja – mala barja. Pot se začne pri Gostilni Trzinka,« nam je povedala Maja Brozovič tik pred kocem redakcije. Učna pot Mlake bo potekala po označenih poteh skozi gozd ter se bo končala na lesenem razgledišču ob mokrišču. Več o tem boste izvedeli v naslednji številki Odseva.

MPP

Foto: Maja Brozovič

Pismo občana

Mostički čez potoček Snugovec

V začetku decembra smo v uredništvu prejeli vprašanje občana. »Mostiček čez potok pri gostilni Trzinka, ki je bil postavljen na koncu gozdne poti na parkirišču pred gostilno, je bil odstranjen, ko se je urejala struga potoka. Ko prideš iz gozda, moraš zdaj zabresti v potok, če ga želiš prečkati. Zanima me, kdaj bo mostiček spet postavljen in bo tako omogočeno normalno prečkanje potoka,« je v pismu navedel občan.

Po pojasnila smo se obrnili na Občino Trzin in prejeli naslednji odgovor: »Mostički čez potoček Snugovec so postavili stanovalci Kidričeve ulice in nima nikakršnih uradnih papirjev. Potok je letos saniral Hidrotehnik z naročilnico in kontrolo Direkcije za vode RS. Zato nimamo podatka, na kakšni podlagi so nekatere mostičke pustili, nekatere pa odstranili. Kot je nam znano, so bili vsi postavljeni brez dovoljenja, najbrž pa so odstranili tiste, ki so bili poplavno bolj nevarni,« je za Odsev povedal župan Peter Ložar in dodal: »Uradno sta na tem potoku postavljena samo mostička pri ŠRP Mlake, ki pa sta zaradi zahtev Direkcije (visok lok nad strugo) precej nepraktična. Sta pa postavljena znotraj stavbnih zemljišč, medtem ko so bile prej omenjene brvi postavljene v pretežno gozdnem delu. Preverili bomo, kako je z uradno postavitvijo takih objektov, sta pa seveda pridobitev dovoljenj in izvedba v takem primeru lahko precej dolgotrajni.«

Besedilo in foto: MPP

Mostički čez potoček Snugovec občanom omogočajo hiter dostop do gozdnega predela Trzina.

Fotosprehod skozi gradnjo Doma zaščite in reševanja

V ospredju sta uporabnost in trajnost

Trzin je dolgo pričakoval novi Dom zaščite in reševanja (DZIR), zdaj pa počasi prihaja čas, ko bo dom vendarle sprejel nove »stanovalce« in uporabnike prostorov. Najbolj veseli bodo končne ureditve in opreme DZIR-a člani Prostovoljnega gasilskega društva Trzin, za njimi pa še člani Civilne zaščite Trzin, Društva upokojencev Žerjavčki Trzin, Šahovskega društva Trzin in Planinskega društva Onger Trzin. V tem vrstnem redu se bodo od pritličja do najvišjega prostora v stolpu vrstili tudi novi društveni prostori, ki so deloma že opremljeni.

Preden bo Dom zaščite in reševanja na široko odprl vrata vsem uporabnikom, pogledjmo, kako je nastajal in kako je potekala gradnja. Javno naročilo za gradnjo doma je Občina Trzin objavila 8. julija 2019, po skoraj dvomesečnem zbiranju ponudb je 2. septembra potekalo njihovo odpiranje. Izmed šestih prispelih je bila za gradnjo doma izbrana ponudba Gorenjske gradbene družbe, d. d., iz Kranja. Gradbeno pogodbo sta 11. novembra 2019 podpisala župan Občine Trzin, Peter Ložar, in direktor Gorenjske gradbene družbe, Stanislav Remic. S tem so bile končno odprte vse poti za gradnjo Doma zaščite in reševanja.

Slovesni podpis gradbene pogodbe 11. novembra 2019. Na fotografiji od leve proti desni Marko Kajfež, poveljnik Prostovoljnega gasilskega društva Trzin, Stanislav Remic, direktor Gorenjske gradbene družbe, Peter Ložar, župan Občine Trzin, in Rado Gladek, podžupan ter predsednik gradbenega odbora. Za njimi sedita idejna očeta na razpisu izbranega projekta, arhitekta Davorin Počivašek in Urban Petranovič. ►

Zakoličili konec januarja lani

Spomnimo: pogodba, vredna 1,907.097 evrov, je določala, da mora izvajalec začeti delo najpozneje marca 2020, pri čemer je Stanislav Remic opozoril, da bodo za začetek gradnje izbrali čas, ko ne bo več nevarnosti za sneg, saj da želijo graditi brez prekinitev in v razmerah, ki bodo zagotavljale kakovostno gradnjo.

Izvajalec je obljubo držal in tudi v primeru spodrslijave na svoje stroške popravil nastale napake, tako da občinski proračun oziroma žepi občanov davkoplačevalcev niso bili oškodovani. Tudi časovno se gradnja kljub težavam s covidom-19 ni razmahnila zunaj predvidenih okvirjev.

Potem ko so januarja naredili zakoličbo, so po prvomajskih praznikih 2020 začeli betonirati temelje.

Na občinski praznik 15. maja 2020 je žerjav na gradbišču že nakazoval, kako visok bo objekt.

Gradnja je napredovala hitro in konec maja 2020 je bilo na gradbišču videti že marsikaj.

Novi Dom zaščite in reševanja pomembno spreminja veduto ob zavoju v Trzin po Mengeški cesti.

Včasih kaj tudi ni šlo po načrtu, a po zagotovilih projektantov in izvajalcev so nekateri popravki pri gradnji običajni in predvidljivi.

Prvo dogajanje na gradbišču

Da se je nekaj začelo dogajati, smo prvič opazili 25. januarja 2020, ko so se na zemljišču pojavili količki. Zakoličba je jasno nakazovala, kako velik bo grajeni objekt. Bolj jasno sliko o tem, kako visok bo, smo dobili 22. aprila, ko so na gradbišču DZIR-a postavili žerjav, 23. aprila so asfaltirali priključke pri Sparu. V tistem tednu je izvajalec dobil tudi elektro priklop, teden poprej pa še vodovodni priključek, kar je pomenilo, da so z elektriko in vodo zagotovljene osnovne možnosti za gradnjo. Objekt je bil takrat v fazi izvedbe kletnega dela, zaključevali so zunanje prikllope komunalnih vodov. »Odslej bo gradnja pospešeno potekala samo še znotraj gradbišča,« je tedaj povedal referent na občini, Viktor Torkar, in pojasnil, da elektriko potrebujejo za delovanje žerjava, vibratorjev za vgrajevanje betona in drugih orodij, ki jih uporabljajo na gradbišču.

Vhod v DZIR 29. maja 2020.

Vhod v DZIR 11. junija 2020

Vhod v DZIR 24. julija 2020.

Stanje 18. avgusta 2020

Gradbeni odbor, ki mu je predsedoval Rado Gladek (na sliki prvi z leve), se je srečeval na rednih ponedeljkovih koordinacijskih sestankih. Takole so se dobili po poletju, 7. septembra 2020.

Pobarvana bo samo južna fasada

V ospredju trzinskega Doma zaščite in reševanja sta predvsem funkcionalnost in trajnost. Zlasti fasada iz vidnega betona, ki bo ostala taka, kakor jo vidimo zdaj, je trajna in racionalna, saj ne zahteva vzdrževanja niti v dolgi desetletjih, ko bo DZIR, upajmo, služil svojemu namenu. Devetega septembra letos je fasada na južni strani

dobila tudi bakreno barvo, ki se ob različnem vremenu in različnem času dneva lesketa drugače.

Projektanta Davorin Počivašek in Urban Petranovič sta ob tem pojasnila: »Želeli smo narediti sodobno stavbo, ki še vedno odraža tradicionalne elemente, kakršen je na primer gasilski stolp. Obenem je bil največji izziv prav umestitev v prostor, saj smo upoštevali, da bo Mengeška cesta prej ali slej razbremenjena, glavni promet pa bo potekal po obvoznici. Zato je pročelje objekta obrnjeno proti vstopnemu trgu na jugu.« Prav zato je pobarvana samo fasada, obrnjena proti vstopnemu trgu, na katerem je v osrednjem delu posajena lipa, ob Mengeški cesti rastejo javori, ograjo na severni strani pa ozelenjuje bršljan.

Prve poskusne nanose barv za fasado je projektant Davorin Počivašek pregledoval že 7. septembra 2020. Južno pročelje so prepleskali celo leto pozneje.

Sredi oktobra se je začela gradnja stolpa, ki je najbolj značilni element gasilskih domov, saj ga gasilci uporabljajo za sušenje cevi. Tudi popraznični dnevi niso ustavljali del. Betoniranje 2. novembra 2020.

Pogled proti Domžalam čez vzhodno teraso, kjer naj bi mladi gasilci lahko imeli tudi vaje.

Prostor za operativni štab, srce gasilskega dela DZIR-a. Stanje 31. marca 2021

Notranja dela v polnem teku. 31. marec 2021

Sredi aprila 2021 so pred vhodom v Dom zaščite in reševanja posadili lipo, vzporedno z Mengeško cesto pa javore.

Asfaltiranje ploščadi 10. maja 2021

Desetega septembra je glavno pročelje doma dobilo prvi nanos bakrene barve, ki se spreminja, če jo opazujemo iz različnih kotov in če nanjo pada svetloba pod različnimi koti.

Zdaj ima Dom zaščite in reševanja na strani Mengeške ceste tudi napis.

Naj objekt služi svojemu namenu

Pravijo, da se o okusih ne razpravlja, in čeprav je dom nekaterim všeč, drugim pač ne, je pri tem najpomembnejše, da bo stavba kar najbolj služila svojemu namenu in zlasti ob gasilskih posredovanjih trzinskim gasilcem omogočala učinkovitost in varnost.

Besedilo in foto: Tanja Bricelj

Premiera filma Pšata – tok življenja

8. novembra je premiero doživel iskren filmski zapis o reki, ki je odigrala ključno vlogo v življenju številnih ljudi v Trzinu, Mengšu in okolici.

Film Pšata – tok življenja, delo Jake Korenjaka, je nastal na pobudo Mengšanke Urše Koci, biologinje po izobrazbi in poklicu, ki jo je Pšata že od nekdaj zanimala. Želela si je slišati zgodbe starejših ljudi in njihove pripovedi deliti, saj je vedno menila, da rečica skriva mnogo več, kakor si danes lahko zamišljamo. Da Pšata ni več, kar je bila, je že v uvodu s kančkom žalosti v glasu povedala ena od šestih pričevalk, Marija (Mimi) Koce. Film, ki je plod sodelovanja mengeške iniciative Tri dni za Pšato in Zavoda Revivo (Zavod za ihtiološke in ekološke raziskave), nastal pa je v okviru projekta Evreka II, pripoveduje zgodbo o življenju nekdanje, ko je reka še bila vir življenja, ko so se domačini tam kopali, lovili ribe in rake, se celo vozili s čolni in še marsikaj počeli.

Zavod Revivo želi izkušnje z dela pri projektu EVREKA II izkoristiti za nadgradnjo ozaveščenosti in izobraževalnih dejavnosti, da bi čim širšemu krogu ljudi razširili obzorje in znanje o vodnih ekosistemih in potrebi za njihovo zaščito. S projektom Evreka II se tako z javnim medgeneracijskim dogodkom EkoReka in devetnajstimi izobraževalnimi delavnicami za osnovnošolce različnih starostnih skupin izboljšuje zavest o poznavanju in ohranjanju pestrosti rečnega ekosistema in njegovih storitev (pitna voda, zrak, hrana ...). Z domačini želijo zgraditi dolgoročno skrb in željo po trajnostnem in sonaravnem upravljanju porečja Kamniške Bistrice, kamor posredno spada tudi desni pritok Bistrice, reka Pšata.

Vožnja s čolni po Pšati?

Nenavadno, sodeč po gladini reke danes, a dejstvo je, da se je podoba reke do danes precej spremenila. Nekdanje globoka in široka reka, ki je dopuščala čolnarjenje, je danes zgolj bled približek tistega, kar so nekdanje poznali. Danes znižana gladina domišljiji ne pušča dovolj prostora, da bi lahko ustvarila podobo vodovja, kakršnega so bili vajeni včasih. Kako je bilo nekdanje, je poleg že omenjene Mimi Koce spregovorilo še pet pričevalcev: Janez Škrlep, Tone Benda, Marjan Sitar, Minca Škrlep in Janko Skok, pogovor pa je vodil povezovalček večera, Damjan Habe.

Sam filmski prikaz, ki smo si ga tistega ponedeljkevega večera ogledali, ni zgolj to, prikaz, temveč je tudi zgodba mladega Janeza, ki oriše življenje otrok in mladostnikov, ki so Pšato kovali v zvezde. Tam so namreč preživljali tople popoldneve, tam so ribarili, se igrali, potapljali in plavali, predvsem pa ustvarjali spomine, kakršnih mladi danes ne več (vsaj ne ob Pšati).

Jaka, režiser in snemalec, je na tej točki opisal postopek zbiranja gradiva, ki sta ga z Uršo iskala in dopolnjevala po domovih za starejše občane. Smeje se je dodal, da sta bila njuna namena popolni nasprotji – Uršo je namreč zanimal izključno biološki vidik (čeprav je z veseljem prisluhnila pripovedim), medtem ko je Jaka iskal pristne iskrene zgodbe ljudi, ki so imeli in imajo še danes poseben stik z reko Pšato. Seveda drži, da je za kar se da pristno filmsko upodobitev ključna resnica, potrebna so dejstva, a kot je poudaril že režiser, so zgodbe tisto, kar privlači. Dejstva morda pritegnejo k ogledu, zgodba pa ohrani gledalčevo pozornost do konca.

Vlogo Janeza, glavnega lika v zgodbi, je odigral Filip Škrlep, vlogo njegovega dedka pa Jože Vahtar. Poleg glavnih dveh likov nastopajo še številni drugi, dobršen del zahvale za nastanek filma pa gre tudi domačinom, ki so za snemanje odstopili svoje prostore, pripomogli s kakšno svojo izkušnjo ali pomagali kako drugače.

Pšata – oživitev toka življenja

Kdor se spominja, kaj je Pšata nekdanje bila in kaj je pomenila, si to želi nazaj. Z razvojem industrije in modernizacijo se je odnos do reke namreč popolnoma spremenil – in ne zgolj odnos do reke Pšate, tudi odnos do voda in narave nasploh. Polona Pengal, doktorica biologije

in strokovna vodja Zavoda Revivo, je na premiernem predvajanju poudarila, da je razlika med tem, kaj je Pšata bila in kaj je danes, več kot očitna: »Nekdanji tok življenja je danes močno okrnjen.« Svoje so odigrale podnebne spremembe, a dejstvo je, da so te posledice človekovih (napačnih, preneglih) odločitev v preteklosti. Te so namreč naravo vodile v obrambni položaj, saj se je bila slednja pač prisiljena boriti in udariti nazaj. Zato je takšen filmski prikaz še toliko vrednejši, saj poleg zgodovinske vloge gledalce hkrati še izobrazijo, kaj reke v omenjenem okviru sploh so, kaj pomenijo in kakšno vlogo imajo.

Ustvarjalci filma si želijo, da bi reko Pšato vsaj delno povrnili v prejšnje stanje oziroma ji omogočili, da bi vnovič postala življenjska sila Trzina, Mengša in okoliških občin. Urša kot biologinja opozarja predvsem na dve možni rešitvi. »Stara struga reke Pšate v Zalokah, ki je zdaj pasivna, ima zelo veliko zmožnost, da se jo oživi in tam spet spelje tok, tako da bi ta prostor lahko bil deloma urejeno (prirejeno), a vseeno naravno okolje, kamor bi ljudje lahko zahajali, se sproščali in izvajali tudi športne dejavnosti. Druga možnost pa je revitalizacija Pšate, in sicer tistega dela v parku, ki teče ob pokopališču. Ta prostor ima prav tako veliko zmožnost in pri njegovem ustvarjanju bi voda lahko prevzela nekdanjo pomembno vlogo. V zvezi s slednjim smo že predali peticijo županu in občinski upravi ter Direkciji za vode.«

Pomembna vloga manjših rek

Ker se projekt financira iz evropskih sredstev, se seveda porajajo vprašanja, kakšno vlogo ima vendar manjša reka, kakršna je Pšata,

v evropskem merilu. Dejstvo je, je pojasnila Polona Pengal, da je ta vloga izredno velika, torej je pomen Pšate kljub njeni majhnosti tudi v evropskem okviru izjemen. Prav manjše reke namreč skrbijo za pozitivne spremembe, za pozitiven doprinos. Zato je sodelovanje z domačini ključno, saj si prav oni najbolj želijo revitalizacijo okolja. Kot je povedala predstavnica Zavoda Revivo, so reke Zemljine arterije. Vsi rečni sistemi so namreč povezani, ustvarjajo nekakšno zaokroženo celoto, pri čemer mora vsak najmanjši delček opravljati svojo nalogo, sicer vodni krog počasi usiha. In že drži, da so večja vodovja pogostejše opažena, vendar prav manjše vodne žile vodo pripeljejo do večjih (jezer, morij, oceanov in drugih večjih virov vode). Zato je prvi korak vselej izveden na lokalni ravni, v lokalnem okolju, na manjših virih vode, šele nato se premakne na večja vodovja oziroma na regionalno, državno, zatem pa še na globalno raven. Tako lahko dejansko oživimo biodiverzitet in v okolje vrnemo življenje.

Prihodnost?

Ker se je v Mengšu pokazalo veliko zanimanje za revitalizacijo, so se pobudi v zavodu z veseljem odzvali. A film je šele prvi korak na poti do cilja. Tako so sicer gledalci dobili vpogled v samo vrednost vode, ki nas obkroža, v njen pomen in vlogo, ki jo je imela, jo ima in naj bi jo imela tudi v prihodnosti, a to je šele osnova. Je pa res, da se je zdaj lažje lotiti naslednjega koraka, saj se je s filmom več ljudi ozavestilo glede pomena Pšate in, upajmo, tudi vsega, kar pomeni. Lirični prikaz nečesa, kar je (predvsem starejšim) ljudem blizu, ima posebno čustveno noto, za kar je v filmu poskrbel tudi Lovro Rakar s svojo nežno in nadvse tankočutno glasbo, ki filmski zgodbi dodaja nostalgičen pridih.

Film, zasnovan na srčnih izpovedih in iskrenem pogovoru z izkušeni domačini, tako v trenutno omejeno in občasno malce otožno okolje vnaša novo upanje, novo energijo, predvsem pa novo vero, da lahko tudi z globalnega gledišča zanemarljiva rečica ustvari ključno razliko.

Barbara Kopač

Foto: Matic Dolenc in arhiv Zavoda Revivo

Želimo vam vesele božične
in novoletne praznike!

Vse želje, ki se letos niso izpolnile,
vse sanje, ki niso sadu obrodile,
naj v prihodnjem letu 2022 dobijo polet,
naj čim prej izpolni se njihov obet.

OSTANITE ZDRAVI IN SREČNO!

Turistično društvo Kanja Trzin,
predsednica Dunja Špendal
in člani upravnega odbora

Trzinske zgodbe – knjižica vseh zgodb

Turistično društvo Kanja Trzin je vsako leto pripravilo natečaj za najboljšo trzinsko zgodbo, nato so zgodbe o Trzinu, ki so prispele na objavljeni razpis, v sodelovanju s Krajevno knjižnico Tineta Orla Trzin tudi prebirali vsem, ki so jih pritegnile. Iz društva smo dobili informacijo, da so bile trzinske zgodbe za leto 2020 zaradi nove koronavirusne bolezni prestavljene, letos zato tudi ni bilo novega razpisa. Prireditve, ki je bila navadno ob koncu leta, zaradi razmer letos prav tako ne bo. Društvo načrtuje pripravo knjižico vseh zgodb v desetletnem delovanju in v novem letu, ko bo le mogoče, pripraviti prireditve za vse, ki že pogrešajo trzinske zgodbe.

MPP

Foto: Zinka Kosmač

Branje zgodb o Trzinu, ki so prispele na razpis (slika iz arhiva).

Kakor z roko v roki
skozi snežno gaz
gremo skupaj skozi čas.

Kam se nam tako mudi?
Kaj je cilj vseh nas ljudi?
Zdravje, sreča, blagor, mir!

Vedno znova imamo **nove želje**,
tokrat božič, novo leto
naj jih izpelje!

Kulturno društvo
Ivan Hribar Trzin
predsednica Štefka Prelec

GRADIMO SLOVENIJO #ZATE

*Ponosno praznovanje dneva samostojnosti
in enotnosti ter blagoslovljene božične
praznike in srečno 2022*

SDS

OO SDS Trzin
Slovenska demokratska stranka

f t i y

placan oglas

Novice PGD: Nesrečni november

V novembru se je v naši občini zgodilo več prometnih nesreč.

Novembrske prometne nesreče

8. novembra smo ob 6.53 prejeli poziv, da sta na glavnem križišču na cesti Trzin–Mengeš poleg gasilskega doma trčila dva tovornjaka. Gasilci smo zavarovali kraj nesreče, odklopili akumulatorja, pomagali smo reševalcem in posuli cestišče. Reševalci so odpeljali eno poškodovano osebo.

17. novembra smo ob 21.03 prejeli poziv, da se je na trzinski obvoznici proti Domžalam avto obrnil na streho. Voznik na srečo ni utrpel poškodb. Na kraju smo zavarovali cestišče in pomagali umakniti avto s prehodevalnega pasu, da se je sprostil promet. Cestišče smo tudi posuli in pometli.

Hujša prometna nesreča pa se je zgodila 19. novembra, ko sta na trzinski obvoznici zaradi napačne smeri vožnje čelno trčili dve osebni vozili. Oba voznika sta bila poškodovana in prepeljana v UKC Ljubljana. Poziv smo prejeli ob 20.41. Zavarovali smo kraj nesreče, pomagali reševalcem pri oskrbi ponesrečencev in policiji pri preusmeritvi prometa, odklopili smo akumulatorje na vozilih, posuli cestišče z absorbentom in ga pomagali pospraviti.

24. novembra je prišlo do naleta na Mengeški cesti. Odklopili smo akumulatorje in umaknili vozila s cestišča, posuli smo cestišče z absorbentom.

Ob vseh prometnih nesrečah smo sodelovali z gasilci Centra za zaščito in reševanje Domžale in reševalci Nujne medicinske pomoči Domžale. 29. novembra smo ob 16.58 dobili poziv, da se iz stavbe pri Piramidi kadi dim. Na kraju smo ugotovili, da je to vodna para in ne dim.

Obnovitveni tečaj prve pomoči

22. novembra smo se člani udeležili osnovnega in obnovitvenega tečaja prve pomoči.

Zaradi trenutnega zdravstvenega stanja smo oziroma bomo tudi letos koledarje dostavili vsem občanom v nabiralnik, brez osebnega stika. Srčno upamo, da nam bo leto 2022 bolj naklonjeno, da bomo končno lahko prišli skupaj. Vsem občanom se že vnaprej zahvaljujemo za vaše zaupanje in podporo.

Novo leto, leto 2022, bo gasilcem zagotovo prineslo nekaj novega. Začeli smo selitev v novi dom, dom zaščite in reševanja. Veseli smo, ker bomo imeli dovolj prostora za normalno delo. Ko bodo razmere dopuščale, se bomo skupaj povsneli na uradnem odprtju.

Poslovili smo se

Novembra so nas zapustili trije podporni člani, Marija Narobe, Danica Zafošnik in Beno Trojanšek. Pogrebov se zaradi ukrepov nismo mogli udeležiti. Vsem domačim ob boleči izgubi izrekamo iskreno sožalje.

Z gasilskim pozdravom Na pomoč!

Dušan Kosirnik

Foto: Andreja Kosirnik

VOŠČILO

Leto 2021 se izteka. Spet je bilo težko in zahtevno leto, ki bo ostalo v naših spominih. Želimo si, da bo novo leto prineslo lepše in prijaznejše trenutke, ko bomo zaživel polno življenje brez omejitev. Vsem občanom želimo veliko zdravja, sreče in uspehov. Naj se vam uresničijo skrite želje in izpolnijo vaša pričakovanja!

Vesel božič in srečno novo leto 2022 vam želi

Prostovoljno gasilsko društvo Trzin.

Obvezno samotestiranje v OŠ Trzin – pomisleki staršev, stališča stroke in pravna podlaga

Sredi decembra je marsikateremu staršu – ne le v trzinski osnovni šoli, ampak po vsej Sloveniji – zavrelo. Uvedba obveznega samotestiranja učencev v vzgojno-izobraževalnih zavodih je izzvala veliko trenj, tudi številni trzinski starši so imeli pomisleke in so izrazili nestrinjanje z novimi ukrepi, ki sta jih Osnovni šoli Trzin naložila v izvedbo vlada in šolsko ministrstvo. Pravni vidik nastalega stanja si je vsakdo lahko drugače razlagal, zato smo zadevo raziskali.

Najprej smo se za dodatna pojasnila in odgovore na vprašanja v zvezi z obveznim samotestiranjem učenk in učencev v šolskih prostorih Osnovne šole Trzin obrnili na Službo za odnose z javnostmi Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije. Čeprav so na ministrstvu potrebovali kar ves teden, da so nam odgovorili, so bili njihovi odgovori pričakovano zelo splošni. Zanimalo nas je tudi, kako na nastalo stanje gledajo naši občinski funkcionarji, saj smo v medijih zasledili izjavo ene od slovenskih županij, ki je poudarila, da so ukrepi protiuštanosti, nezakoniti in ne spoštujejo temeljnih človekovih pravic. Ker je prav, da vsak virus jemljemo resno, smo se obrnili tudi na vodstvo Zdravstvenega doma Domžale, saj nas je zanimalo stališče pediatrov. Ker pa so ukrepi odprli številna pravna vprašanja, smo za mnenje prosili še odvetnika. Ne nazadnje je dogajanje in trenutno stanje v šoli opisala ravnateljica.

Izjave občinskih funkcionarjev

Glede na obveznosti, ki jih je trzinski šoli naložilo ministrstvo, so nas zanimala stališča župana in obeh podžupanov. Župan Peter Ložar se je odzval še isti dan: »Bojim se, da ne razumem, kakšno izjavo naj bi podajali kot funkcionarji Občine Trzin glede dela ravnateljice Osnovne šole Trzin. Zakonodaja vključno z odloki zavezuje vsakega posebej na njegovem področju in kot funkcionar ne morem oziroma se celo ne smem vtikati v delo ravnatelja zavoda. Ustanovitelske pravice se izražajo v svetu zavoda preko potrjenih predstavnikov Občine Trzin (potrdi jih občinski svet), predstavnikov staršev in predstavnikov zaposlenih. Svet zavoda se, potem ko izvoli ravnatelja, ne sme vtikati v njegovo delo, v primeru kršitev bi svet zavoda kvečjemu lahko zahteval njegovo razrešitev. Zavod osnovne šole sicer spada pod direktno pristojnost ministrstva za šolstvo in tako rekoč vse delovanje se usklajuje z ministrstvom. Občina je dolžna samo zagotavljati prostore in njihovo vzdrževanje ter pokrivati določen del materialnih stroškov. Menim, da bi bila kakršna koli moja izjava neprimerna in bi lahko samo odražala moje osebno mnenje. Vseeno pa bi lahko pomenila nedovoljen pritisk na vodstvo šole in s tem moje nezakonito ravnanje. Za razlago zakonodaje je pristojno Ustavno sodišče Republike Slovenije, ki bo zagotovo lahko hitro presodilo, ali so odloki v skladu z zakonodajo. Za vse nas v tej korespondenci pa menim, da ne smemo vključevati svojih osebnih stališč v naše delo, sploh če bi s tem kršili zakonodajo, ki nas zavezuje,« je zapisal Peter Ložar, oba podžupana pa sta se z njim strinjala. »Podajanje mojega osebnega mnenja in stališča o tem ni v moji domeni,« je zapisala Nuša Repše, Rado Gladek pa se je pridružil: »Kot podžupan zagotovo nisem pristojen za ocenjevanje strokovnosti dela zaposlenih v Osnovni šoli Trzin. Vsekakor pa zaupam strokovnjakom s področja zdravstva, ki sprejemajo ukrepe za zaustavitev epidemije.«

Splošni odgovori ministrstva za izobraževanje, znanost in šport

Na ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport smo naslovili konkretna vprašanja, prejeli pa smo splošne smernice in preusmeritev na ministrstvo za zdravje. »Prepovedi zbiranja učencev, ki se ne bodo samotestirali pod pogoji, kot jih določa odlok, ni določila šola, prepoved izhaja iz veljavnega odloka, ki ga je sprejela vlada, šola pa ga je dolžna spoštovati in izvajati. Zavedati se moramo, da dokler

V OŠ Trzin se samotestira od 250 do 290 učencev, 98 učencev izpolnjuje pogoj PC, nihče se ne šola na daljavo.

ustavno sodišče določenih predpisov morebiti ne razveljavi, odpravi ali jih začasno zadrži, ti veljajo in jih je treba upoštevati. Nadzor nad spoštovanjem predpisanih ukrepov izvajajo pristojne inšpekcije. V razmerah, v katerih smo, je treba še toliko bolj upoštevati tudi pravice in interese drugih – vsakdo ima namreč pravico do varstva pred nalezljivimi boleznimi ter dolžnost varovati svoje zdravje in zdravje drugih pred temi boleznimi. Nošenje zaščitne maske in samotestiranje (tako za zaposlene kakor tudi za učence) sta osnovna pogoja, da lahko nadaljujemo izobraževanje v prostorih šole,« je zapisala služba za odnose z javnostmi šolskega ministrstva. Po dodatna pojasnila smo se obrnili na vodstvo Zdravstvenega doma Domžale.

Stališče Zdravstvenega doma Domžale in pediatrov

Na naše poizvedovanje se je odzvala mag. Renata Rajapakse, dr. med., spec., direktorica: »Pediatři in vodstvo ZD Domžale samotestiranje otrok podpiramo. Vsak dan se srečujemo s številnimi novimi primeri okužb, tudi pri otrocih, in skoraj 50 odstotkov pri nas opravljenih testov PCR je pozitivnih. Menimo, da gre v trenutnem stanju za odgovorno ravnanje vseh prebivalcev Slovenije, ko le s skupnimi prizadevanji lahko premagamo epidemijo in se vrnemo v normalnejše življenje. In otroke odgovornosti učimo odrasli s svojim zgledom,« je zapisala v odgovoru in predstavila še mnenje pediatrične sekcije Slovenskega zdravniškega društva. »Trenutno obvladovanje epidemije zajema tudi samotestiranje v celotni osnovni šoli. Kako se izvaja, je stvar navodil resornih ministrstev, naših epidemiologov in zakonodajnih teles. Zgodnje odkrivanje okužbe je zelo pomembno pri preprečevanju nadaljnjega prenosa virusa SARS Cov-2 in zmanjšanja obremenitev celotnega zdravstva. Metode so prenesene po izkušnjah iz zahodnih držav v EU. Trenutno se sledi navodilom za izvajanje testov v šoli, saj se je ugotavljalo, da veliko otrok doma sploh ni bilo testiranih, testirali so se napačno ali so se javljali lažni rezultati,« so v Združenju za pediatrijo zapisali glede samotestiranja v šolah in dodali, da ne morejo presojati zakonodajnih omejitev izvajanja določenih odlokov. Zato smo se po razlago pravnega vidika obrnili še na odvetnika.

Mnenje odvetnika glede samotestiranja

Odvetnik Tomaž Urbančič je naša vprašanja vzel zelo resno in po dal svoje obširno mnenje, objavljamo ga v celoti. »Odlok o začasnih ukrepih za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo covid-19 (Uradni list RS, št. 174/21, 177/21) v 8. členu določa, da učenci osnovne šole za potrebe izvajanja vzgojno-izobraževalnega programa obvezno izvajajo testiranje s testi HAG, pri čemer se samotestiranje opravi v vzgojno-izobraževalnem zavodu pod nadzorom osebe, ki jo določi ravnatelj. Zahteva po testiranju zaradi dokazovanja izpolnjevanje pogoja PCT, ki naj bi se opravljalo trikrat tedensko, nima nobene zakonske podlage. S podzakonskim predpisom, kar odlok seveda je, se lahko urejata le način izvajanja pravic in obveznosti, ki so določene v zakonu, ter podrobnejša vsebina teh pravic in obveznosti, nikakor pa ne sme razširjati obveznosti, določenih v zakonu, še manj pa uvajati povsem novih omejitev in ukrepov, kar testiranje HAG in šolanje na daljavo seveda sta. ZNB podlage za obvezno testiranje ne daje. Obveznost testiranja in predložitve negativnega testa se po ZNB lahko zahteva le za osebe, ki prihajajo iz držav, v katerih obstaja visoko tveganje okužbe (12. člen ZNB). Testiranje HAG se izvaja tako, da jemalec vzorca osebi v nos vstavi brisno palčko, ki doseže površino zadnje stene nazofarinksa. To je izjemno invazivna in agresivna metoda testiranja, zato pri odvzemu brisa lahko nastanejo celo poškodbe. Prav zaradi navedenega je v vseh navodilih za uporabo testov samotestiranje otrok, mlajših od 14 let, izrecno odsvetovano. To pomeni, da samotestiranje otrok, mlajših od 14 let, brez pomoči polnoletne osebe sploh ni izvedljivo. Pomoč učitelja pri testiranju ni več samotestiranje, temveč zgolj testiranje, ki ga sicer lahko izvedejo le pooblašчени izvajalci, kar pa delavci šole niso. Po priporočilih za odvzem brisa za diagnostiko SARS-CoV-2 lahko namreč vzorec odvzame le zdravnik ali diplomirana medicinska sestra. Testiranje, čeprav se imenuje pomoč pri testiranju, ki ga izvajajo delavci šole, pomeni protipravni poseg v telesno integriteto in ustavne pravice otroka in ga delavec ni dolžan izvesti,« je opozoril odvetnik.

Odvetnik o pogojih za samotestiranje

»Pogoj za samotestiranje na SARS-CoV-2 je celo, da se učenec počuti zdravega, torej je brez vsakih znakov akutne okužbe dihal ali prebavil. Testiranje povsem zdravih oseb, ki nimajo simptomov covid-19 oziroma kakšne druge respiratorne bolezni, je sicer samo sebi namen in nima nobenega vpliva na javno zdravje. Po stališčih Svetovne zdravstvene organizacije je rezultat testa lahko le pomoč pri diagnozi, zato je smisel in upoštevan le v povezavi s časom vzorčenja, vrsto vzorca, kliničnimi opazovanji, anamnezo bolnikov ter potrjenim statusom kakršnih koli stikov in epidemiološkimi informacijami. Rezultat testa torej sam po sebi nima nobene vrednosti oziroma smisla. Če namreč želimo dokazati virus, je vzorec treba vzeti pri osebi, ki kaže klinična znamenja bolezni! Tudi iz navodil NIJZ jasno izhaja, da se odvzem vzorcev opravlja samo pri osebah, ki izpolnjujejo epidemiološka in klinična merila. Testiranje povsem zdravih oseb je sicer odsvetovano tudi predstojnik Katedre za infekcijske bolezni in epidemiologijo (ISIS, april 2020).«

Odvetnik o kršitvi pravice do šolanja in izobraževanja

»Odklonitev soglasja oziroma testiranja ima za posledico še en neustavni in nezakoniti ukrep, to pa je prepoved zbiranja v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Učenci, ki se ne testirajo, se namreč prisilno izobražujejo na daljavo. Odklonitev neustavnega in nezakonitega posega v telo ima torej za posledico kršitev pravice do zbiranja in kršitev pravice do šolanja in izobraževanja, ki je dejansko osnovna pravica učenca. Ustavno sodišče je sicer z odločbo U-I-8/20 že ugotovilo, da določba 104. člena ZZZOOP, ki je določala možnost šolanja na daljavo, ni zadostna zakonska podlaga za odreditev šolanja na daljavo. Zdaj pa bo šolanje odrejeno celo brez vsake zakonske podlage, kar seveda pomeni nesorazmeren poseg v ustavne pravice učencev. Odreditev šolanja na daljavo sicer pomeni popolno izvotlitev pravic do

Razpoloženje v šoli je praznično obarvano.

varstva in izobraževanja ter usposabljanja za delo in poleg dokazano neustrezne kakovosti povzroča tudi številne psiho-fizične posledice socialnega distanciranja in odsotnosti interakcij med otroki. Odreditev šolanja na daljavo za otroke, ki se ne želijo testirati, pa pomeni tudi nedovoljeno diskriminacijo, saj je lahko odrejena le necepljenim otrokom, čeprav virus dokazano prenašajo tudi preboleli in cepljeni. Šolanje otrok na daljavo ima torej enake posledice kakor odreditev osamitve ali karantene, čeprav za to ni nobenih zakonskih pogojev (okužba oziroma sum na okužbo),« je opozoril odvetnik in dodal, da enako velja za očitno neustavno in nezakonito zahtevo za obvezno uporabo maske vas čas zadrževanja in gibanja v zaprtih javnih prostorih (11. člen odloka). »Z navedeno določbo je prisotnost pri pouku in v šoli prepovedana vsem učencem, ki ne nosijo maske, in to ne glede na to, da pri njih ne obstaja niti najmanjši sum za kakršno koli nalezljivo bolezen. Ukrep rednega nošenja maske ni niti kot teoretična možnost določen v ZNB ali kakšnem drugem zakonskem predpisu.«

Ustrezna prava podlaga ne obstaja!

»Določba 1. odstavka 39. člena ZNB ni ustrezna pravna podlaga za obvezno testiranje oziroma uporabo mask, saj je Ustavno sodišče RS z odločbo U-I-79-20 z dne 16. maja 2021 že ugotovilo neskladnost določb, na katerih so se ti ukrepi utemeljevali. Po določbi 1. odstavka 31. člena ZNB se lahko zahteva opravljanje določenih zdravstveno higienskih pregledov, vendar morajo biti zdravstveno higienski pregledi

v smislu določbe 31. člena ZNB usmerjeni v točno določene konkretne objekte in prostore, predmete ali osebe in so dopustni tam, kjer in če je bilo širjenje določene bolezni že zaznано. Nikakor pa določba 31. člena ZNB ni podlaga za (trajne preventivne) preglede zdravih oseb. Zdravstveni pregledi pa so obvezni le za osebe, ki so vir okužbe (34. člen ZNB). Pogoj za preglede in testiranje je torej lahko le neposredna in dejanska nevarnost širjenja bolezni, to pa je sum za okužbo oziroma obolelost, ne pa zgolj hipotetična nevarnost virusa pri zdravih osebah brez kakršnih koli simptomov kakršne koli nalezljive bolezni.«

Še malo statistike

»Po statističnih podatkih NIJZ je skoraj 97 odstotkov otrok covid-19 prebolelo brez resnih znakov bolezni ali pa je bolezen potekala v izredno blagi obliki. Bolnišnično zdravljenje je potrebovalo manj kot tri odstotke otrok, vsi resnejši bolni otroci pa so imeli še druge pridružene bolezni. Pri otrocih, mlajših od petnajst let, v Republiki Sloveniji ni zabeležen niti en sam primer smrti zaradi covid-19. To seveda pomeni, da otroci z boleznijo niso ogroženi. Prav nasprotno pa je s posledicami ukrepov, sprejetih zaradi varovanja javnega zdravja in domnevno v korist otrok. Raziskave namreč kažejo, da se je zavoljo vseh ukrepov močno povečalo število otrok z duševnimi stiskami, tesnobo, močno pa se je povečalo tudi število samomorov med mladostniki,« je podkreplil svoje mnenje odvetnik in dodal: »Represivni ukrepi, ki so jih deležni otroci zaradi varovanja javnega zdravja, in posledice teh ukrepov niso sorazmerni z nevarnostjo opustitve nošenja maske in testiranja ter močno presegajo samo nevarnost bolezni. Zapoved nošenja mask in obveznega testiranja sta v nasprotju z določbami 34. in 35. člena ustave, saj redno testiranje in obvezna uporaba maske zaradi povsem teoretične možnosti prenosa okužbe z zdrave osebe pomeni grob in prekomeren poseg v človeško telo in človeško dostojanstvo.«

Odvetnik je še dodal, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni. »Posamični akti in dejanja državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil morajo temeljiti na zakonu ali zakonitem predpisu (153. člen Ustave Republike Slovenije). Šola sicer v okviru svojih pristojnosti lahko izvaja le ukrepe, povezane s cilji in namenom osnovnošolskega izobraževanja, pri čemer z ukrepi ni mogoče omejiti pravice učencev do obiskovanja pouka iz 50. člena Zosn.«

In še pojasnila v zvezi z okrožnico, ki so jo prejele šole

»Dodatna pojasnila k okrožnici št. 603-1/2021/97 z dne 12. novembra 2021, iz katere izhaja, da šola nima pravne podlage za izdajo individualnih sklepov o izobraževanju na daljavo posameznim učencem oziroma oddelkom, saj naj bi bil veljavna pravna podlaga za napotitev učencev na izobraževanje na daljavo kar Sklep o izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela na daljavo (Uradni list RS, št. 138/21), velja poudariti, da se sklep lahko nanaša le na odreditev izobraževanja na daljavo le za celoten posamezni oddelok zavoda ali pa za celoten zavod, torej vse učence, nikakor pa ga ni mogoče razlagati tako, da je na podlagi tega sklepa mogoče odrediti šolanje na daljavo zgolj posameznim učencem. Ukrep se brez ustrezne odločbe ne more nanašati na konkretnega učenca, saj gre dejansko za ukrep izolacije oziroma karantene brez za to predpisanih pogojev, to pa je okužba ali sum okužbe. Določba 1. odstavek 8. člena odloka je v direktnem nasprotju z določbo 3. odstavek 3. člena odloka, ki jasno določa, da osebam, mlajšim od 12 let, pogoj PCT ni treba izpolnjevati. Določba nima značaja posebne norme po principu 'lex specialis derogat legi generali', kot si to napačno razlaga MIZŠ, saj določbe III. poglavja odloka določajo način, ne pa obveznosti izvajanja testiranja za necepljene osebe.

Izvajanje ukrepov, povezanih z ZNB, sicer sploh ne spada v pristojnost šole in jih lahko izvajajo le pristojne inšpekcije in policija (46.a člen ZNB in 15. člen ZZUOOP). Šola tako brez soglasja staršev ne more in ne sme preverjati zdravstvenega stanja otrok ter prepovedati obiskovanja oziroma omejiti pouka učencem mimo razlogov, določenih z ZOsn. To sicer izhaja tudi iz dodatnih pojasnil k okrožnici, da šola

Ustvarjalni izdelki so v šoli poskrbeli za praznično vzdušje.

nima kakršne koli pravne podlage za izdajo dodatnih individualnih sklepov o izobraževanju na daljavo posameznim učencem,« je navedel odvetnik Tomaž Urbančič in poudaril, da otroci lahko svoje pravice uveljavljajo s tožbo na upravnem sodišču, možna pa je tudi tožba po 134. OZ v civilnem postopku. Pobudo za ustavno presojo obveznega samotestiranja so že novembra vložili v Civilni iniciativi staršev za zaščito otrok, zdaj čakajo, kako bo odločilo ustavno sodišče.

Kakšno je stanje v trzinski šoli?

Medtem pa pouk v šoli poteka ne glede na vse zaplete. Matejko Chvatal, ravnateljico Osnovne šole Trzin, smo zato prosili, da nam razloži, kako je vse skupaj potekalo v praksi. »Glede na hitrost širjenja virusa v državi so tudi navodila iz MIZŠ prihajala hitro,« je povedala in dodala, da zato v sredo, 17. novembra 2021, ni v celoti ravnala v skladu z odlokom z dne 11. novembra 2021. Odlok določa, da se za učence, ki ne bodo izpolnjevali pogoja PC, predvideva samotestiranje, praviloma ob ponedeljkih, sredah in petkih. Če učenca v teh dneh ni v šoli, se samotestira tisti dan, ko spet pride v šolo. »Šola je v torek, 16. novembra 2021, poslala staršem e-soglasje in protokol samotestiranja učencev na OŠ Trzin,« je povedala ravnateljica, ki je v ponedeljek, 15. novembra, in torek, 16. novembra, opravila več pogovorov s starši, ki so iz različnih razlogov prosili, da se otrok samotestira doma. Vsem prošnjam je ugodila, ker je upala, da bo mogoče le prišlo do odločitve, ko bi veljalo, da se učenci razredne stopnje samotestirajo v domačem okolju. V torek, 16. novembra, zvečer je prišla okrožnica z dodatnimi pojasnili in v njej je med drugim pisalo, da šola izjemoma lahko dovoli sodelovanje staršev pri samotestiranju učencev prve triade. V četrtek, 18. novembra, je ravnateljica o tej možnosti obvestila starše prve triade, in kdor se bo odločil za to možnost, lahko pride od 7. ure do 8.10 v malo telovadnico. V petek, 17. novembra, zjutraj je prišlo devet staršev in pomagalo svojim otrokom pri testiranju.

Nadaljevala je, da samotestiranje poteka brez težav in tudi čas, namenjen temu opravilu, se je skrčil na manj kot deset minut. Samotestira se od 250 do 290 učencev, 98 učencev izpolnjuje pogoj PC, nihče se ne šola na daljavo. »Šoli je uspelo pridobiti vsa soglasja, saj si ne želi, da bi se učenci zaradi nestrinjanja s samotestiranjem v šoli izobraževali na daljavo, kar ni primerljivo z izobraževanjem na daljavo, ki smo ga doživeli z zaprtjem šol,« je še povedala in dodala, da je bila tudi seja Sveta staršev Osnovne šole Trzin 19. novembra 2021 zelo konstruktivna. »Izrečenih je bilo veliko različnih mnenj in starši so se strinjali, da opravijo kratko anketo na temo samotestiranja.«

Izvedeli smo tudi, da je šolo konec novembra obiskala inšpekcija. »Na šoli je bil redni inšpekcijski pregled zdravstvene inšpekcije glede preverjanja pogoja PCT pri zaposlenih. Zaradi samotestiranja na šoli ne opažamo nobenih večjih sprememb, karanten oddelkov ni ne več ne manj v primerjavi s prej. Razporejenost v šoli je že praznično obarvano. Pripravljamo se na dobrodelno prireditve Zame, zate, za nas, ki bo sicer potekala na daljavo, a glavni namen bomo dosegli. S prispevki, zbranimi na prireditvi, bomo tudi v prihodnje lahko pomagali pri uresničevanju sanj učencev – pri prvih smučarskih zavojih, spoznavanju teka na smučeh, skoku v morje, obisku kinopredstave in še čem. Obenem bi vam rada zaželela prijetne praznike ter obilo dobre volje in zdravja v letu 2022,« je optimistično končala ravnateljica.

MPP

Foto: MPP in arhiv OŠ Trzin

Zimsko nočno orientacijsko tekmovanje – ZNOT

Marsikdo med vami se je prvo decembrsko soboto najbrž spraševal, kaj neki se dogaja tako pozno zvečer v Trzinu. Morda vas je zmotil hrup ali pa ste na večernem sprehodu srečevali manjše skupine z naglavnimi lučkami in listi v rokah. Naj vas pomirimo! To so bili taborniki iz vse Slovenije, ki jih je v naš kraj zvabilo Zimsko nočno orientacijsko tekmovanje – ZNOT.

23. ZNOT je organizirala ožja ekipa dvanajstih tabornikov RST Domžale, med katerimi so bili tudi trije taborniki Čete Trzinske skirce. Tjaša Jankovič je skrbela za tehnične zadeve (kontrola pogoja PCT in potrebnih izjav, sanitarije, pospravljanje), Tjaša Močilnikar je bila odgovorna za kontrolorje in njihove naloge, Oliver Wagner pa je skrbel za obdelavo in objavo rezultatov. Sicer je pri nemotenem poteku tekmovanja sodelovalo približno 80 RST-jevcev.

Vodja tekmovanja Nina Salki je predstavila letošnje novosti: »Zaradi omejevanja druženja taborniki letos niso prespali v šoli, prav tako nismo imeli zbora. Tekmovalci so prihajali ob različnih urah približno eno uro pred štartom na progo, da se niso zadrževali v prevelikih skupinah na območju baze tekmovanja. Vsi so morali izpolnjevati PCT, tudi mlajši od 12 let. Zaradi boljše varnosti pa smo se odločili, da pogoj T ne sme biti samotestiranje. Prostor smo morali zagraditi tako, da je bil mogoč le en vstop, kjer se je pregledoval pogoj PCT. Tekmovalci so dobili zapestnice, da so lahko hodili zunaj prostora in ni bilo potrebno dodatno pregledovanje. Poleg tega smo pripravili sestanek z vodji ekip na Zoom-u. O dogodku smo morali obvestiti Zdravstveni dom Domžale in Policijsko postajo v Domžalah, kjer smo morali dodatno razložiti, kako bo potekalo preverjanje PCT-ja. Prijaviti pa smo ga morali tudi na e-upravi.«

Te razburljive, zabavne in naporene dogodivščine se je kljub mrazu, slabemu vremenu in ukrepom NIJZ udeležilo 300 tabornikov iz vse Slovenije. Med njimi so bili člani rodov iz Domžal, Mengša, Radomelj, Ljubljane, Kranja, Šoštanja, Slovenskih Konjic, Velenja, Vrhnike, Žiri, Cerknega, Spodnje Idrije ter Pirana in Portoroža. Pridružili sta se jim tudi ekipi domžalskih skavtov. Tekmovali v štirih starostnih kategorijah: GG mlajši (od 11 do 12 let), GG starejši (od 13 do 14 let), PP (od 15 do 20 let) in RR z Grčami (nad 21 let). Tekmovanje je potekalo v tako imenovanih oblakih. Vsaka od 64 štiri ali petčlanskih ekip je namreč ob določeni uri prišla na parkirišče pri KUD-u Franca Kotarja, kjer je po opravljenih formalnostih najprej reševala topografski test. Na startu pred osnovno šolo je dobila kompas in zemljevid z vrisanimi kontrolnimi točkami. Sledil je od osem do enajst kilometrov dolg orientacijski pohod oziroma iskanje kontrolnih točk v pravilnem vrstnem redu. Na njih so se taborniki med drugim preizkusili v hitrostni orientaciji, znanju Morsejeve abecede, semaforja ... ali pa so zgolj elektronsko potrdili prisotnost. Na točki presenečenja so letos peli taborniške pesmi. Delo ekip so sproti ocenjevali kontrolorji. Prva ekipa je na pot

krenila ob 16.30, zadnja pa ob 21.10. Na voljo so imeli od štiri do največ sedem ur. Zaradi omejitev NIJZ jih ob prihodu na cilj pri KUD-u ni čakal topli obrok kakor običajno, so pa organizatorji poskrbeli, da so tekmovalci dobili trojanski krof, ki so ga lahko pojedli šele na poti domov. Tekmovanje se je končalo ob poldrugi uri zjutraj s prihodom zadnje ekipe na cilj. Rezultate tekmovanja so objavili naslednji dan na spletnih straneh ZNOT 2021. »Navdušena sem nad samo izvedbo, saj je bilo to eno izmed prvih tekmovanj v zadnjem letu in pol. Prav tako sem imela ekipo, ki je sodelovala in me spodbujala pri moji prvi organizaciji. Tekmovalci so ZNOT zelo pohvalili. Na progi so uživali in se veselili tega taborniškega dogodka. Sicer je bilo naporno organizirati in se prilagajati pogojem, ki se spreminjajo skoraj iz tedna v teden, a kljub temu je bilo vredno,« je Nina strnila misli ob koncu tekmovanja.

Tanja Jankovič
Foto: Tjaša Jankovič

Robert Matijević

Pravi, da je dobrotar je sirota, a kljub temu z veseljem pomaga

Zagotovo ste že kdaj zavili v Pizzerijo in špagetarijo Olivio pod bloki, kjer Robert Matijević peče okusne pice. Morda ste ga srečali na eni od trzinskih prireditev, na katerih že vrsto let tako ali drugače sodeluje. Le redki pa veste, da kljub številnim razočaranjem še vedno rad priskoči na pomoč. Nesebično komur koli in kadar koli, kar potrjujejo tudi njegovi prijatelji.

Življenje ga je večkrat postavilo pred preizkušnjo

Pogovarjala sva se v njegovem lokalni, v katerem preživlja večino svojih dni. Pravi, da se pri svojem delu natakarja in kuharja večkrat znajde tudi v vlogi poslušalca ali psihologa. S kratkimi, večkrat nedokončanimi kratkimi stavki mi je sprva zadržano, potem pa vse bolj zaupljivo opisoval svoje življenje. Življenje ga je globoko zaznamovalo, a ne uničilo. Rodil se je v Postojni, a s starejšim bratom nista dolgo odrasčala v varnem družinskem zavetju. Neozdravljiva bolezen je zvedavemu štiriletniku najprej vzela mamo, pet let pozneje pa so ga pristojne institucije napotile v rejniško družino. »Z bratom sva odrasčala na kmetiji v Krašnji, kjer sva morala kmalu poprijeti za delo. Sicer pa nama ni bilo hudo,« se spominja. »Proti koncu osnovne šole sem začel delati v Rekreativnem centru Urbanija (RCU) v Lukovici. Pomagal sem v kuhinji, sprva konec tedna, pozneje kot del prakse. Ob koncu srednje šole pa so me redno zaposlili.« Lzučil se je za kuharja, kar je bila njegova otroška želja. Pri osemnajstih se je odselil na svoje, s prihranki opravil voziški izpit in kupil avto. »Ves čas sem delal – sedem dni na teden po dvanajst ur.« Večji del prostega časa je namenil teku in se udeleževal različnih tekaških preizkušenj. »Zame je bila velika prelomnica Maraton treh src v Radencih, kjer sem leta 2012 dosegel zame izjemen rezultat. To me je spodbudilo, da sem zapustil RCU. Čutil sem, da lahko dosem nekaj več.«

Ravnateljica Osnovne šole Janka Kersnika Brdo pri Lukovici, dr. Anja Podlesnik Fetiš, je v arhiviranih matičnih listih našla nekaj zapisov o njem: »Bil je učenec, ki je iz leta v leto napredoval tako na učnem kakor tudi na vzgojnem področju. Bil je družaben in v skupini vrstnikov lepo sprejet. Zapisano je, da je bil dober pevec, predvsem pa dober športnik. Prejel je celo naziv najboljši športnik šole.«

Nekaj mesecev pred izbruhom covid-19 je postal ponosni lastnik lokala

Robi je deloholik in ne zdrži dolgo pri miru. Zato je nedolgo po odhodu iz RCU začel občasno pomagati prijateljem, ki so v Trzinu septembra 2012 odprli lokal Olivia. Kmalu so obupali in tako je Robi po petih mesecih

postal novi najemnik lokala. Začrtano pot pa mu je prekrižala nepredvidljiva usoda. Kmalu sem razumela, kaj pomenijo besede, ki jih je leta 2016 napisal na svojem Facebookovem profilu: »Trije najboljši učitelji v življenju so: PORAZ, BANKROT, ZLOMLJENO SRCE.« Njegov sorojenec si je namreč nakopal precejšnje dolge. Robi jih je poravnal in pri tem ostal skoraj brez vsega. Poskrbel je tudi za očeta, ki bi brez njegove pomoči za vedno omagal. Brat pa se je do njega obnašal skrajno poniževalno, kar ga je globoko ranilo. Robi se je zaprl vase in odmaknil od ljudi. »Nekajkrat sem se skoraj vdal malodušju. Pa me je nekaj ali nekdo, najbrž moja mami, potegnilo iz brezupa,« mi je zaupal in dodal, da je pred leti obiskal vse svoje sorodnike. S tekom, pomočjo prijateljev in programom za osebnostni razvoj Life Coaching je prebrodil negotove čase. Kupil je stanovanje in oktobra 2019 tudi lokal. Pet mesecev pozneje se je zaradi epidemije covid-19 zaustavilo javno življenje v državi. Robi ni obupal. Prepričan je bil: če bo znova ostal brez vsega, bo pač padel in se spet dvignil. »Prijatelj iz otroštva mi je rekel, da ga ne skrbi zame, ker sem se vedno znašel. Gostje pa so mi rekli, da mi korona celo pomaga. Kar drž! Ko so bili lokali zaprti, sem premišljeval o tem, kako izboljšati testo. Vpeljal sem tudi dostavo hrane na dom, pri tem sta mi pomagala Nik in Marina, ki je zaposlena v Motorinu. Presenečen sem bil nad odzivnostjo in podporo svojih strank, za kar sem jim zelo

hvaležen.« Zaprtje države je izkoristil tudi za pohodništvo in prehodil velik del slovenske transverzale. Na jedilniku njegove Pizzerije in špagetarije Olivia so pretežno pice, ki jih Robi najraje pripravlja. Pri tem skrbno izbira njihove sestavine. »Pri pripravi uporabljam le mocarelo in sveže gobe, ki dajo pici prav poseben okus. Tudi moka ni vsaka dobra. Predvsem pa jih pripravljam z ljubeznijo,« poudari. Pravi, da ga nedelo ubija. Več ko je naročil, hitreje jih pripravi. »Zadnjič sem naredil 24 pic v 23 minutah,« se pohvali. »Najbolj priljubljeni sta klasika in margerita. Otroci imajo najraje šolsko s hrenovkami, odrasli pa Olivia, ki je bolj pikantna.« Z zamrznjenimi picami oskrbuje tudi nekaj lokalov, do 13. ure pa ponuja malice – ena jed na dan, vsak dan druga. »Kuha jih Nik Šuštar, ki se je izkazal v času covid-19,« pohvali svojega mladega pomočnika. Poleg tega pripravlja pogostitve za občinske prireditve, na pogostitvah prijateljev pa poskrbi za pijačo. Stene lokala krasi nekaj slik, vsaka s svojo zgodbo. Točilni pult krasi kristalna vaza, ki jo je kot priznanje za svoje delo dobil na letošnji podelitvi občinskih priznanj. »Občinska nagrada mi veliko pomeni. Je priznanje, da delam nekaj prav,« mi ganjen pove.

Ljubezen do teka ga je privedla v Športno društvo Trzin

Robi je navdušen tekač že vse svoje življenje. Že v osnovni šoli je dosegal dobre rezultate.

tate, a resno ni nikoli treniral. »Morda tudi ne bi, če bi imel to možnost,« iskreno pove. Redno se udeležuje bolj ali manj odmevnih rekreacijskih tekmovanj, kot so Ljubljanski maraton, Maraton treh src, Gorenjska moj planet ... Tekel je celo na Triglav, iz doline Krma je nanj pritekel v dveh urah in 21 minutah. Odkar je v Trzinu, teče tudi na Teku Petra Levca, katerega sponzor je že vrsto let. Tako se je počasi vključil v delovanje Športnega društva, ki vsako leto organizira veliko športnih dogodkov – otroško olimpijado, košarkarski turnir, ledeno dirko ... Pred petimi leti se je ponudil za predsednika, kar so aktivni člani z veseljem sprejeli. »Letos sem trmasto vztrajal, da izpeljemo Tek Petra Levca, če ne drugače, pa s kronometrom. Bili smo eni redkih, ki smo tek organizirali. Veliko mi pomeni, da se nadaljuje tradicija. Naš tek tako nikoli ni bil odpovedan,« ponosno poudari. Poleg teka občasno igra namizni tenis, košarko in nogomet. Opravil je tudi tečaj potapljanja do 32 metrov. Predvsem pa je s trdno voljo počasi in previdno dosegel vse svoje glavne cilje – lasten posel, avto in stanovanje. Neuslišana je le njegova želja po tem, da si ustvari družino. Družino s trdnimi temelji. »Rad bi, da bi po prihodu otroka s partnerko ostala skupaj. Nočem, da bi moj otrok trpel, ker vem, kako to boli. Če tega ni, sem raje sam,« sklene svoje pripovedovanje zgovorni osemtridesetletnik.

Tanja Jankovič

Foto: osebni arhiv in Tanja Jankovič

V času prvega izbruha epidemije covid-19 ni počival. Poleg izboljšav v ponudbi lokala in pohodništva se je posvetil tudi športnim objektom v Trzinu. Samoiniciativno je očistil Športni park pri Mlakah, pri čemer se mu je pridružil tudi Matjaž Erčulj. Pozneje je s pomočjo nekaterih članov Športnega društva Trzin obnovil in prebarval tudi rekvizite trzinske trim steze.

Robijevi dopusti trajajo le nekaj dni, po navadi konec tedna. Februarja 2015 si je privoščil edini daljši dopust. Preživel je enajst brezskrbnih dni na Maldivih, kjer se je potapljaj, plaval in tekel.

Tako ga je opisal predsednik Športnega društva Krašnja Marjan Štrukelj: »Robija poznam že od malih nog, ko je kot rejenec skupaj z bratom živel pri eni izmed družin v Krašnji. Že kot osnovnošolca, še bolj pa pozneje ga je posebej zaznamovalo veselje do športnih dejavnosti, predvsem teka. Je eden redkih udeležencev štiriintridesetih Tekov za krof, če ne edini, ki se je redno udeleževal te množične rekreativne prireditve, na katerih je dosegal odlične rezultate. Prav vse nastope je vedno opravil kot udeleženec, ki je v ekipni konkurenci zastopal barve našega društva, katerega član je ves čas od otroštva do današnjih dni. Posebej me je presenetil, ko se je prvo oktobrsko nedeljo kljub že dvoletni odpovedi prireditve zaradi epidemije z nekaj svojimi prijatelji samoiniciativno ob 11. uri podal na traso teka. To je le dokaz več, da Robiju ta prireditev še danes veliko pomeni, tudi zaradi osebnih spominov na Krašnjo in številne prijatelje, s katerimi je odraščal. Robi je danes uspešen podjetnik, in kot mi je znano, enako velik promotor in organizator tekaških prireditev v Trzinu. Nikoli ne pozabi na Športno društvo Krašnja, ko nas vsakič razveseli z udeležbo na teku in tudi s pomočjo v obliki darilnih bonov, ki jih prejmejo prejemniki medalj za obisk njegovega gostinskega lokala v Trzinu. Z Robijem je prijetno sodelovati, si izmenjavati misli in načrte, ki so še kako pomembni za sklepanja prijateljstev med ljudmi, še posebej če poudarim zdrav način življenja, za katerega sta šport in rekreacija še posebno pomembna.«

Poročilo o delu DPM Trzin v letu 2021

V Društvu prijateljev mladine Trzin (v nadaljevanju: DPM Trzin) smo se, upoštevaje stanje koronavirusne bolezni covid-19, ki kar ne pojenja, po sili razmer prilagodili novim oblikam delovanja društva, ki so podvržene zlasti spoštovanju ukrepov in izvajanju dejavnosti z manj fizičnimi in osebnimi stiki. Iskreno upamo, da to ne bo (p)ostalo nova resničnost, ampak gre le za začasno prilagoditev delovanja društva. Pristop do naših otrok, zaradi katerih društvo sploh obstaja, je neprijemno drugačen, če lahko vključuje stisk roke, objem in nasmech, kar seveda vsi močno pogrešamo.

Vsemu navkljub se Društvo prijateljev mladine Trzin pri delovanju v letu 2021 ni odreklo izvajanju dejavnosti, za katere ocenjujemo, da so še posebno nujne in dobrodošle tako za otroke kakor za njihove starše. Namensko smo porabili tako rekoč ves dodeljeni denar, ki je, tako upamo, samo z obdarovanji za Miklavža razveselil 250 otrok, drugih dejavnosti (zlasti počitniškega varstva in učne pomoči) pa se je udeležilo več kot sto otrok.

Na kratko o glavnih izvedenih projektih!

Poletno počitniško varstvo

Društvo prijateljev mladine Trzin je ohranilo navado, da ob začetku poletnih počitnic organizira počitniško varstvo, ki se ga je letos udeležilo kar 81 učencev Osnovne šole Trzin. Otroci so z ustvarjalnimi delavnostmi, izleti v naravo in športnimi igrami dejavno preživeli prosti čas. Med seboj so spletli veliko pristnih prijateljskih vezi, ki so jih negovali in krepili tudi v novem šolskem letu.

Miklavževanje

V decembru klasičnega miklavževanja žal tudi letos ni bilo mogoče izpeljati. Da pa so bile družine trzinskih predšolskih otrok deležne prazničnega razpoloženja tudi z našo pomočjo, so jih Miklavževa darila pričakala v vrtcih in na Občini Trzin. Tako so bili otroci že v vrtcih deležni toplote, ki jo lahko prinese le Miklavževa pozornost.

Učna pomoč

Del šolskega leta so se izvajali tečajji tujega jezika (angleščina), poleg tega pa je bila učencem, ki so jo potrebovali, ponujena in zagotovljena učna pomoč. Projekt je dobra praksa sodelovanja mentorice Tanje Kobal s šolsko psihologinjo, katere rezultat je izbor ustreznih oziroma primernih učencev.

Obdaritev otrok na prvi šolski dan

Da so otroci premagali tremo prvega šolskega dne, smo vse prvošolčke razveselili s torto.

V letu 2021 smo v DPM Trzin s svojim programom in izvedenimi dejavnostmi razveselili več kot 350 trzinskih otrok. Za vse dejavnosti smo pred njihovo izvedbo pripravili letake in jih za pravočasno seznanitev razdelili učencem OŠ Trzin; poskrbeli smo tudi za sprotne objave na spletnih straneh šole in občine ter v glasilu Odsev. Po vsaki izmed navedenih dejavnosti pa smo našemu glavnemu financerju, Občini Trzin, redno poročali o vsebini, načinu in stroških izvedbe ter z aktivnim pristopom na podlagi zahtevkov za izplačila zagotovili porabo tako rekoč vseh temu namenjenih dodeljenih sredstev.

Nataša Gladek, predsednica DPM Trzin

Foto: Arhiv DPM Trzin

Ob koncu tega leta vam vsi člani Društva prijateljev mladine Trzin želimo, da leto 2022 vsem nam prinese obilo zdravja, notranjega miru, sočutja, velikih vizij ter energije in poguma za izvedbo velikih stvari.

Naj nam bo pri tem vodilo, ki mu je sledil tudi Walt Disney: »Vse sanje se nam uresničijo, če imamo dovolj poguma za njihovo uresničevanje.«

Srečno in pogumno v 2022!

*Društvo Prijateljev
Mladine Trzin*

Premierno predvajanje filmskih portretov: vloga Društva slovenskih pisateljev v procesu osamosvajanja in demokratizacije Slovenije

Ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije in uvedbi demokracije v naši državi je Društvo slovenskih pisateljev v okviru digitalnega programa Pisateljskega odra na 37. Slovenskem e-knjižnem sejmu v petek, 3. decembra, na svoji spletni strani in Facebooku premierno predvajalo kratke filmske portrete akterjev iz literarnih vrst, ki so sodelovali v prelomnih trenutkih osamosvajanja in demokratizacije Slovenije (Tone Peršak, dr. Dimitrij Rupel in Tone Partljič) ali so bili priče takratnemu dogajanju v pisateljski hiši na Tomšičevi (dr. Andrej Blatnik). Ti portreti ponujajo iskren in osebni vpogled v vlogo Društva slovenskih pisateljev pred 30 leti in danes.

Tone Peršak v svojem prispevku omenja kulturno tradicijo, osnovano že v času Žige Zoisa ter nadaljevano s programom Zedinjene Slovenije, poudarja pa predvsem vlogo Nove revije 57 (Prispevki za slovenski nacionalni program), ki je v letu 1987 postavila intelektualno, kulturno in navsezadnje tudi demokratično osnovo za nastanek samostojne države. Dr. Dimitrij Rupel nadaljuje s temeljem, ki ga je postavila Nova revija (številka 57), ter opozori na vlogo Društva slovenskih pisateljev, ki je bilo posredno ali neposredno vpeto v dejavnosti, vezane na osamosvajanje slovenske države. Tone Partljič se v svojem prispevku še podrobneje dotakne zgodovinskega vidika in samega dogajanja v Društvu pisateljev (in nasploh v pisateljskih krogih), ki je tudi vodilo v nastanek samostojne Slovenije. Film konča prispevek dr. Andreja Blatnika, v katerem avtor spregovori o prvi izkušnji z Društvom, ki se je dogodila oktobra 1981, ko je kot študent prvega letnika prestopil prag pisateljske hiše na Tomšičevi.

Zaokroženi prispevki štirih izkušenih literatov, politikov, piscev in še kako drugače strokovno podkovanih intelektualcev povzamejo vlogo, ki jo je v procesu nastajanja avtonomne republike odigralo Društvo slovenskih pisateljev. Vsi videoposnetki so na voljo na uradni strani Društva slovenskih pisateljev <https://drustvo-dsp.si/premierno-predvajanje-filmskih-portretov-vloga-dsp-v-procesu-osamosvajanja-in-demokratizacije-slovenije/> (5. 12. 2021).

Besedilo in foto: Barbara Kopač

Starejši za boljšo kakovost življenja doma

V Zvezi društev upokojencev Slovenije (v nadaljevanju: ZDUS) deluje 15 pokrajinskih zvez. V ZDUS je vključenih več kot 500 društev upokojencev in dobra polovica društev ima v svoje delo vključen program »Starejši za boljšo kakovost življenja doma«, za katerega je uveljavljeno tudi ime »Starejši za starejše« (v nadaljevanju: SzS). Društvo upokojencev Žerjavčki Trzin se je kot 233. društvo ZDUS-a 23. junija letos pridružil programu SzS.

Cilj dela SzS je najti osamljene, onemogle in pomoči potrebne občane, starejše od 69 let, ter jim olajšati stiske in polepšati starost. Naloga programa SzS je prenesti informacije o starejših, ki potrebujejo pomoč, odgovornim v javnih službah ter vplivati na izboljšanje storitev, prav tako pa pomagati drugim humanitarnim organizacijam v občini najti pomoči potrebne posameznike. Po statističnih podatkih je bilo v naši občini 1. avgusta letos 647 občanov starejših od 69 let.

V tem letu smo se udeležili več različnih oblik izobraževanja za prostovoljce, lotili pa smo se tudi izpolnjevanja anketnih vprašalnikov. Vprašalnik, ki ga prostovoljec pri občanu izpolni, obsega šest poglavij: kakovost bivanja, potreba po pomoči, osebno počutje, druženje in prosti čas, predlog za ponovni obisk in soglasje obiskane osebe. Bistvo programa je zasnovano na »ena na ena« in ne na oblikovanju skupin. Iz nabora zbranih odgovorov bomo lažje vplivali na razne spremembe v Trzinu.

Do zdaj smo anketirali od pet do deset občanov in se vsem in vsakemu posebej zahvaljujemo za sodelovanje. 24. novembra smo z vašimi pobudami in predlogi seznanili tudi našega župana.

Za konec pa še naše vodilo: danes bom jaz pomagal tebi, jutri bo kdo mlajši pomagal meni.

Milica Erčulj

ZAHVALA

Neki zaupljivi glas je utihnil.
Človeka, ki je bil vedno navzoč,
ni več med nami.

Mnogo prezgodaj nas je zapustil sin, brat, stric, nečak

Beno Trojanšek.

Ob težki izgubi se zahvaljujemo vsem in vsakemu posebej za podarjeno cvetje in sveče.

Hvala za iskrene besede vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnjo pot.

Iskrena hvala mojim sestram in bratom, nečakom in nečakinjam.

Hvala pevcem, gospodu župniku, trobentačem, gospodu Boštjanu Peru.

Vsem hvala.

Žalujoči: mama, Janez, Miran

Z Matejem Koširjem po Filipinih

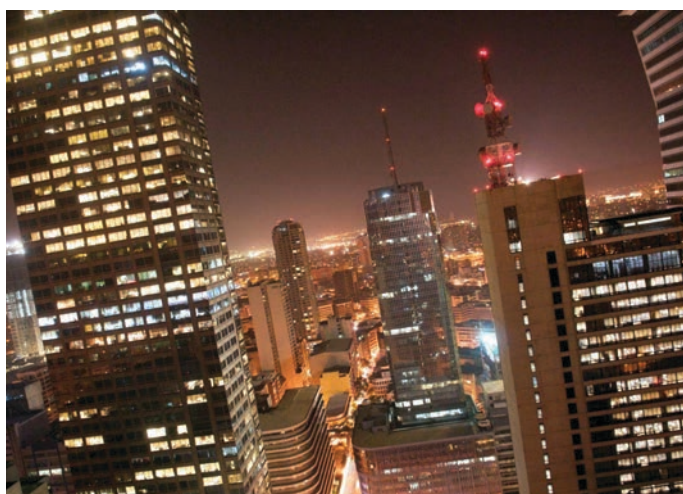
Hladnega novembrskega večera smo se iz Trzina, sicer zgolj virtualno, odpravili na Filippine.

Na pot nas je popeljal Matej Košir, diplomirani geograf in svetovni popotnik, ki je z ženo Polono v letu 2008 obiskal filipinsko otočje. V jugovzhodno Azijo sta se odpravila februarja in tam preživela mesec in pol. Od 7707 otokov, ki sestavljajo filipinsko otočje, jih je približno 700 poseljenih. Je pa gostota prebivalstva v zadnjem obdobju vse večji izziv, saj prebivalstvo (pre)hitro narašča, prostora pa zmanjkuje.

Matej in njegovo dekle (danes žena) Polona sta popotovanje začela v glavnem mestu Manila, kjer pa se nista dolgo zadržala. Za prvo nočitev sta kot vedno vnaprej poskrbela, vse nadaljnje pa sta urejala sproti. Na letališču ju je pobral mladenič, ki ju je odpeljal do nastanitve, hkrati pa ju je takoj povabil na zabavo s klobuki. Zabava je potekala v domovanju ene od mladeničevih prijateljic, ki biva v poslovni četrti, na vrhu najvišje stolpnice v mestu. Seveda je to le manjši del glavnega mesta, saj je preostanek Manile popolno nasprotje – ogromno je namreč barakarskih naselij. Tako sta popotnika že na začetku začutila očiten razkorak med premožnim in revnejšim razredom. Kot zanimivost je Matej navrgel, da je na zabavi šele po nekaj urah spoznal, da so tako gostiteljica Nadine kakor tudi dve njeni prijateljici, ki sta skrbeli za popestritev večera, v resnici transvestiti, kar ga je močno presenetilo, predvsem ker tega res ni bilo opaziti. In presenetljivo je dejstvo, da kljub prevladujoči strogi katoliški veri to v Manili (na Filipinih) ni redkost in je pravzaprav družbeno povsem legitimno.

Ker sta si s Polono želela ogledati tudi kitajsko pokopališče, sta se kljub nasvetom, naj se predelu raje izogneta, v naslednjih dneh odpravila tja. Čim pa sta stopila z vlaka, sta z vseh strani občutila čudne poglede in slišala opozorila, naj se raje obrneta. Ko sta začutila, da bi bilo to morda vseeno bolje, sta se že vračala proti postaji, zatem pa ju je ustavil precej okajen gospod, ki jima je ponudil spremstvo do pokopališča, češ da v naselju živi že 60 let in dokler sta z njim, sta varna. Pospremil ju je do pokopališča, ki si ga je vredno ogledati zaradi edinstvenih in veličastnih grobnic, ki lahko stanejo tudi pol milijona evrov, zato predel imenujejo kar Beverly Hills mrtvih. Pokopališče je nastalo leta 1850, saj Filipini tedaj kot izrazito katoliška država niso dopustili pokopa kitajskega prebivalstva, ki ga na Filipinih ni malo, na svojih pokopališčih. Tako je kitajsko prebivalstvo zgradilo lastno navje.

Iz prestolnice sta se nato z avtobusom odpeljala približno 200 kilometrov do slovitih riževih teras Banaue, ki so danes tudi pod Unescovo zaščito. Tam sta imela lokalnega vodnika, Elvisa, ki jima je močno olajšal potovanje ter jima ga hkrati izredno popestril. Udeležila sta se tudi maše, katere dolžina ju je presenetila. Elvis je pojasnil, da je filipinski jezik tako zapleten, da je to ključni razlog, da je mašni obred v rimskokatoliški cerkvi/kapeli tam toliko daljši od denimo pri nas.

Zahvaljujoč gostoljubnosti vodnika sta okusila številne tamkajšnje dobrote, med drugim gnezdo mravelj in račji embrio, ki ga uživajo srovega (še s perjem), večinoma pa dodajo sojino omako.

Zatem sta si želela ogledati severno provinco Kalinga, ki pa je večinoma popotnikom odsvetovana, češ da je prenevarna, saj naj bi tam še vedno potekale plemenske vojne in naj bi lovci na glave prežali na nič hudega sluteče turiste. Ker pa sta Matej in Urška od prijateljev, ki sta nekaj let pred njima obiskala omenjeni predel, slišala le pozitivno izkušnjo, sta se tudi sama odločila za ogled in se odpravila proti Kalingi.

Pot sta nadaljevala proti jugu, na Palawan, po površini peti največji filipinski otok in deseti po poseljenosti. Kot poroča Matej, če obiščeš Palawan, obiščeš Filipine. Južni del otoka je bolj kot ne neposeljen in nerazvit, medtem ko je severni del izredno barvit. Iz Port Bartona, manjše ribiške vasi, sta se odpravila na sever, proti El Nidu, kamor sta potovala z ladjico. Tudi to so jima številni odsvetovali, češ da je pot od Port Bartona do El Nida z ladjo pretirano nevarna, vendar sta tvegala. Tam sta si ogledala čudovit arhipelag, nato pa sta se odpravila do otočja Coron. Tam ju je pričakal velikanski napis imena otoka, za katerega sta izvedela, da je dejansko povzet po slovitem napisu Hollywood. Slednjega je namreč coronski župan obiskal in se tako navdušil nad velikanskimi črkami, da je te ustvaril tudi na domačih tleh. Od domačinov sta izvedela, da je župana na obisku Ria de Janeira navdušil tudi gromozanski kip Kristusa, katerega posnetek je postavil na domačem griču. Mimogrede, na otočju sta srečala Slovenca Saša, ki polovico leta preživi na Filipinih in dela kot učitelj potapljanja.

Iz Corona sta nato odletela nazaj v glavno mesto, od koder sta po mesecu in pol slikovitih dogodivščin zapustila Filipine in se vrnila v domačo Slovenijo.

Barbara Kopač
Foto: Matej Košir

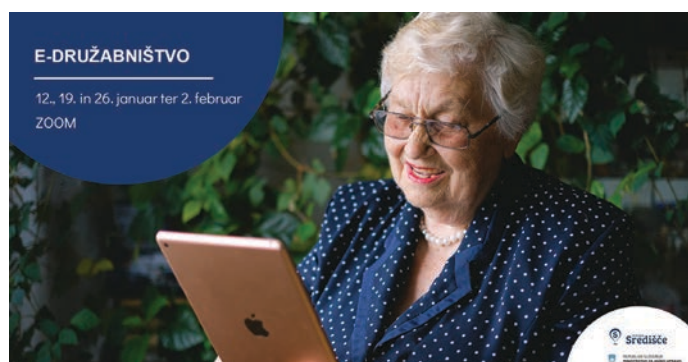

E-družabništvo za starejše

Na Stičišču Središče smo zasnovali e-družabništvo za starejše, ki so se v teh časih znašli še bolj na robu in osamljeni kakor sicer. V projekt se lahko vključijo s pomočjo svojih bližnjih, ki jim pomagajo premagati tehnične ovire. S spletnim orodjem ZOOM se bomo srečevali štiri zaporedne srede ob 7.30 zjutraj, začnemo v sredo, 12. januarja 2022.

V projekt se je treba prijaviti do 5. januarja 2022, prijavnica pa je dostopna na spletni strani Stičišča Središče (<https://sticisce-sredisce.si>).

Besedilo in foto: Stičišče Središče, koordinira Zavod Nefiks

Projekt kulturno srce Trzina

Poleg programa Kulturno umetniškega društva Franc Kotar v Kulturnem domu Trzin delujejo še druga trzinska društva in organizacije, v zadnjem letu pa tudi Center aktivnosti Trzin. Navsezadnje v njem v času epidemije covid-19 potekajo tudi seje občinskega sveta.

Ko se je pokazala možnost pridobitve sredstev na razpisu LAS-a za mesto in vas, so Občina Trzin, Kulturno-umetniško društvo Franc Kotar Trzin in Zavod za ustvarjanje, raziskovanje in učenje Azum skupaj napisali prijavo na razpis. Bili so uspešni pri pridobitvi sredstev evropskega sklada za regionalni razvoj.

Od januarja 2021 do decembra 2022 se v Kulturnem domu Trzin izvajajo delavnice za skupine, ki so pogosto zapostavljene pri gledališkem ustvarjanju. Zato so dejavnosti v tem obdobju brezplačne in potekajo v obnovljenem Kulturnem domu Trzin. Delavnice so se izvajale ves čas, tudi med razglasitvijo epidemije, po potrebi s pomočjo konferenčnih orodij na spletu, večinoma pa v živo.

Delavnice v okviru Zavoda Azum izvaja Saša Hudnik, etnologinja in kulturna antropologinja, ki je na poti k magisteriju o pomoči z umetnostjo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in ima bogate izkušnje tako z delom z osebami s posebnimi potrebami in iz različnih kulturno-socialnih okolij, z gledališkim ustvarjanjem kot z vodenjem delavnic, ki vključujejo prvine umetnostne terapije.

»Ustvarjalnost s podlago«, redne delavnice za upokojence: izvajajo se redna tedenska srečanja, namenjena starejšim, ki temeljijo na kulturno-umetniškem ustvarjanju in združujejo umetniško izražanje različnih umetniških zvrsti.

»Igram se in pri tem ustvarjam« – redne delavnice za otroke in mlade s posebnimi potrebami: ob drami otroci s posebnimi potrebami razvijajo in raziskujejo svoje ustvarjalne zmožnosti, postanejo lahko bolj gibljivo spretni ter lažje sledijo navodilom.

»Delam prve korake v svet zaposlitve« – za iskalce prve zaposlitve: z uporabo metod pomoči z dramsko umetnostjo lahko udeleženci v varnem okolju delijo in raziskujejo svoje poglede, pričakovanja in strahove glede prve zaposlitve.

»Vem, da spet zmorem« – za dolgotrajno brezposelne osebe: z uporabo metod pomoči z dramsko umetnostjo lahko udeleženci v varnem okolju preizkušajo različne položaje, ki so jih ali jih bodo doživeli ob ponovnem vstopanju na trg delovne sile (pri pogovorih, telefonskih klicih, na poskusnem delu, prejšnje izkušnje ...).

Občina Trzin
Foto: Saša Hudnik

Projekt se izvaja v okviru LAS Za mesto in vas. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz evropskega sklada za regionalni razvoj.

Šola zdravja

Kaj imata skupnega razgibavanje in ogrevanje?

Snežinke bodo kmalu veselo zaplesale in čez in čez prekrile pokrajino. Še hladneje bo. Ne glede na mraz, sneg ali dež neki oranžno oblečeni ljudje vsako jutro ob 7.30 zjutraj telovadijo. To so vztrajni člani Društva Šola zdravja, ki zimo drugače doživljajo, saj ob vsakem vremenu redno telovadijo na prostem, tudi na snežnih površinah. Pravzaprav se snega veselijo. Telovadijo po metodi »1000 gibov« – preproste vaje so primerne za vsakogar. Vaje za roke, noge, trup in glavo, gor-dol, levo-desno, vdih-izdih, počep, kroženje z glavo, stoja na eni nogi ... vse v pol ure – čisto dovolj. Ni jim mrzlo, tudi ko pridejo domov, niso premraženi, saj so dan začeli z razgibavanjem. Vsako jutro vajo ponovijo. Tako prihranijo tudi pri ogrevanju, v teh časih podražitev manjši stroški za ogrevanje pridejo še kako prav. Pridružite se jim še vi, v tej veseli družini, ki se ne zmeni za mraz, vam bo prav prijetno. Razgibali se boste, družili z novimi prijatelji (seveda po predpisanih ukrepih), pa še znižali si boste račun za ogrevanje. Ni druge, le poiščite, kje v bližini telovadijo oranževci. Veseli vas bodo!

Podatki o skupini, ki telovadi v Trzinu:
Športni park pod hribom
7.30–8.00 vsak dan razen nedelje in praznikov
e-naslov: info@solazdravja.com
tel. št.: 059 932 066

Čeprav tokratni ukrepi stroke za zajezitev epidemije proti koronavirusni bolezni covid-19 vadb na prostem ne prepovedujejo, je treba upoštevati pogoje PCT in obvezno varnostno razdaljo.

Telovadba »1000 gibov« znova na malih ekranih

Društvo Šola zdravja v sodelovanju z lokalnimi televizijami znova začne akcijo »Telovadimo doma preko malih zaslonov«. S skupnimi močmi so poskrbeli tudi za tiste ljudi, ki niso večji uporabe spleta ali sploh nimajo dostopa do njega. Njihov cilj je, da bi tudi tokrat ob ponovni veljavnosti omejitev za zajezitev virusa covid-19 veliko prebivalcev pritegnili k vsakodnevni skrbi za svoje zdravje. Poleg filma z jutranjo telovadbo »1000 gibov« je Društvo Šola zdravja pripravilo in lokalnim televizijam ponudilo še film Dihamo z naravo. V njem gledalci predstavljajo sprostitevne dihalne in gibalne vaje ter meditacijo s poudarkom na programih čuječnosti. Tudi v tem valu omejitev družabnega življenja se je na pobudo Šole zdravja odzvalo več lokalnih televizij, ki so v svoj jutranji program uvrstile oba ali enega od omenjenih filmov. Za od enkrat do trikrat tedensko predvajanje enega ali obeh filmov so se odločile celo televizijske postaje z omejenim programskim prostorom.

Na skupno akcijo so se odzvale naslednje lokalne televizije: STV (Savinjska TV), VI-TEL (Primorska TV), TV Bled, AS televizija (Murska

Sobota), TV Vaš kanal, Koroška TV, Koroška regionalna TV, Gorenjska TV, E-Posavje TV, ETV HD (Zasavje), GO TV, R Kanal +, TV Medvode, TV Uršlja, Vascom TV, KTV Ormož, Zasavska TV, SIP TV, PeTV. Preverite pri svojem operaterju, katere lokalne televizije lahko gledate, in prav gotovo boste na eni od njih našli na telovadbo »1000 gibov« in »Dihamo z naravo«. Z možnostjo gledanja sedem dni nazaj pa si boste lahko telovadbo predvajali vsak dan in ob uri, ki vam najbolj ustreza.

Telovadba na Zoomu

Prav zaradi epidemičnega stanja, ko lahko vsakogar od nas kadar koli doleti karantena, ter zaradi obveznega upoštevanja pogojev PCT je Društvo Šola zdravja znova organiziralo telovadbo tudi na Zoomu.

Tako se lahko poleg filmov s telovadbo na lokalnih televizijah in YouTubeovem kanalu »1000 gibov« (<https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=hFCVIlfMCww>), »Dihamo z naravo« (<https://www.youtube.com/watch?v=73buNTng8mQ>) redni jutranji telovadbi pridružite tudi na Zoomu, in sicer od ponedeljka do petka ob 8. uri zjutraj. Povezava je javno dostopna:

- na spletni strani Društva Šola zdravja (<https://solazdravja.com/2021/11/04/telovadba-1000-gibov-se-vraca-na-zoom--od-8-11-2021/>) ter
- na povezavi:
<https://us02web.zoom.us/j/83039587437?pwd=QmRyZTdZRII-laWJpSUVpeVp2Rm91UT09>

Vaditeljcem Šole zdravja pa se lahko ob upoštevanju vseh ukrepov še vedno pridružite tudi v živo.

Neda Galijaš

Foto: arhiv društva Šola zdravja

Anže Kosmač državni prvak v olimpijskem dviganju uteži!

Lani se je prvič primerilo, da posamično državno prvenstvo v olimpijskem dviganju uteži ni bilo izvedeno. Vzroka seveda ni treba pou-
darjati. Zato je bilo letošnje prvenstvo toliko bolj prežeto s tekmoval-
no strastjo in bojnim etosom. V gorenjski prestolnici je domači X-Gym
priredil sijajno tekmovanje, število prijavljenih tekmovalk in tekmo-
valcev pa je tekmovalje raztegnilo od zgodnjega jutra do poznega
popoldneva.

Najboljši dvigalec uteži zadnjih let v Sloveniji, Anže Kosmač, je izve-
del zelo zanesljive dvige. Nastopil je v močni kategoriji do 96 kilogra-
mov. V potegu si je s 130 kilogramov sicer še delil prvo mesto, vendar
je v sunku s 158 kilogramov gladko povedel in suvereno obranil naslov
državnega prvaka. Napadel je tudi državni rekord na 163 kilogramov,
vendar mu le za malenkost zmanjkalo moči.

Po tekmovalju je magister kineziologije z veseljem povedal: »To je
bilo gotovo najpomembnejše tekmovalje letos. Pripravljali sem se že
vso sezono, najbolj neugodna pa je bila misel na to, da bi bilo spet
odpovedano kot lani. Pred kratkim smo v Težkoatletskem klubu Dom-
žale opravili priprave na Rogli, ki so dobro uspele. V zadnjem obdobju
sem še nekoliko izboljšal določene dvige. Tako sem nedavno v sunku
s stojal sunil 170 kilogramov. Tudi v počepih sem se precej približal
najboljšim rezultatom. Vse to je bilo zanesljivo poročstvo za nastop na

državnem prvenstvu. V dvorani je bilo precej soparno in vroče, kar mi
je tudi pobralo nekaj svežine ob poskusu 163 kilogramov v sunku. Z
rezultatom sem zadovoljen, si pa želim še letos preseči državni rekord
v sunku, ki znaša 160 kilogramov.«

Besedilo in foto: Valentin Orešek

Uspešna poletna sezona za smučarske skakalce SSK Mengeš, katerega član je tudi Trzinec Nik Bergant Smerajc

Smučarski skakalci iz Smučarsko skakalnega kluba Mengeš so nav-
duševali prejšnja meseca, ko so na državnih prvenstvih osvajali kolaj-
ne tako v posamični kakor v ekipni konkurenci. Tako so znova potrdili,
da v svojih starostnih skupinah dejansko spadajo v slovenski vrh.

Med mlajšimi mladinci do 16 let se je z naslovom državnega pod-
prvaka v Mislinji ovenčal 15-letni Benjamin Bedrač, ki je nato na
moštveni tekmi prispeval tudi pomemben delež k drugemu mestu
za ekipo SSK Mengeš, za katero so skakali še Alen Pestotnik, Timo
Šimnovec in Nik Bergant Smerajc.

Na državnem prvenstvu za kadete do 15 let v Žireh je zmagal Nik
Bergant Smerajc, njegov uspeh pa je s četrtnim mestom dopolnil Timo
Šimnovec. Med leto mlajšimi kadetinjami se je Živa Andrič izkazala
s tretjim mestom, med toliko starimi fanti pa je bil Alen Pestotnik
sedmi in 12-letni Jaka Perne sedemnajsti. Na ekipni tekmi so se Nik,
Timo, Živa in Alen veselili naslova državnih prvakov.

Bergant Smerajc se je pred tem na vrh zavihtel tudi na tekmi za
slovenski pokal (do 15 let) v Mostecu, kjer je tik pod zmagovalnim
odrom obtičal Timo Šimnovec. Med leto mlajšimi skakalkami je bila
Živa tretja, Alen pa med skakalci deveti. Na igrah OPA v Predazzu sta

Nik in Živa pristala na sedmem oziroma dvanajstem mestu, ekipno pa
je bila Živa tretja, Nik pa četrti.

Na zmagovalni oder se je prejšnji mesec zavihtel tudi 17-letni Taj
Ekart, ki je na mladinskem državnem prvenstvu (do 18 let) osvojil
srebrno kolajno. Za nameček je prispeval še levji delež k tretjemu
mestu SSK Mengeš na ekipni tekmi, na kateri so mengeške barve
na 110-metrski skakalnici pod Šmarjetno goro zastopali še 15-letni
Benjamin Bedrač in 14-letna Timo Šimnovec in Nik Bergant Smerajc.

V Planici pa so prav tako novembra slovesno podelili priznanja naj-
boljšim skakalcem v letošnji poletni sezoni. V slovenskem pokalu je
med mladinci do 16 let na prvem mestu pristal Benjamin Bedrač, med
kadeti do 15 let pa je bil prvi Nik Bergant Smerajc in drugi Timo Šim-
novec. Med kadetinjami do 14 let je bila Živa Andrič druga, Jaka Perne
pa je bil prav tako drugi v kategoriji mlajši kadeti do 13 let. V pokalu
gorenjske regije (do 13 let) pa sta prvi dve mesti osvojila Erik Tomažič
in Jaka Perne.

Miha Šimnovec
Foto: A. S.

Delovanje društva Pot srca v letu 2021

V Društvu Pot srca so v drugačnem letu 2021 za vas potekale vadbe, delavnice, predavanja in seminarji za krepitev zdravja in negovanje dobrega počutja.

Hvaležni smo se srečevali tako v živo kakor na spletu – na vadbah joga za dobro počutje, regenerativne aroma joga (to je sprostitvena joga z eteričnimi olji) ter pranajame in meditacije (dihalne in sprostitvene tehnike). Svoje življenje smo bogatili s prakso Biodanze, ženske smo svojo čutnost in gracioznost razvijale na vadbah trebušnih plesov.

Posebnost letošnjega leta sta tudi na novo oblikovana spletna programa: Praksa za zdravje in dobro počutje je namenjena splošnemu jačanju zdravja in krepitev dobrega počutja, predvsem z znanji in tehnikami tradicionalne kitajske medicine; Šola Belih tigric – prebuditev in negovanje ženske energije – pa je namenjena izključno ženskam, da s tehnikami daoističnih mojstric dolgoživosti in nesmrtnosti vstopamo v bogastvo svoje ženske energije ter tako krepimo zdravje, fizično in duhovno ravnesje in odlično počutje vse do pozne starosti.

V društvu smo se tudi v letu 2021 zavezali k temu, da spodbujamo optimistični pogled na življenje in krepimo svetlobo pri vsakem od nas in v svetu. Tako kot majhen plamen sveče razsvetli ves prostor, v društvu verjamemo, da vsak od nas prispeva k jačanju svetlobe in pozitivnega tudi v trenutnem stanju. In tako kot se majhen plamen, ki je na prvi pogled videti nemočen, lahko hitro mogočno razširi, tako verjamemo, da se svetloba vsakega od nas razširja in pripomore k razsvetljevanju vsega planeta. Vsak od nas šteje in z vsakim plamenom svetloba postaja močnejša.

Velikokrat v društvu slišimo, da delujemo neopazno, in marsikdo za nas sliši prvič. A komu drugemu se je zaradi novih znanj in praks življenje močno spremenilo na bolje. Delujemo že sedmo leto in v tem

času se naša svetloba vztrajno širi tako po naši občini kot zunaj njenih meja, v zadnjih dveh letih pa še širše, celo v virtualnem svetu.

Že lani je bilo polno starih in novih izzivov, letos pa je bilo še zahtevnejše in marsikdo je iskal pomoč in podporo pri soočanju z vsakdanjimi bremenami in notranjimi stiskami. Letos je zato z namenom podpore in lajšanja vsakdana v društvu potekalo veliko akcij, med drugimi tudi desetdnevni Joga izziv: Jutranja joga za dobro počutje (10 dni 10 minut); devetdnevni detox izziv; predavanja Napotki za srečno in zdravo življenje v skladu z znanji tradicionalne kitajske medicine. Društvo je polje svojega delovanja razširilo tudi na individualno delo – s psihološkim svetovanjem in energijskim zdravljenjem z Access Bars ter zvočnimi terapijami.

Poleg tega je društvo na novo ponudilo zvočne kopeli s tibetanskimi skledami in koši zvončki.

Udeleženci so vsakič znova navdušeni in hvaležni za učinke globoke sprostitve, obnove in globinskega zdravljenja. Tudi izvajalci smo hvaležni, da lahko pomagamo prižigati lučke, da lahko pomagamo iz stiske, v kateri se je marsikdo znašel v teh nenavadnih časih.

Brez vas ni nas. Hvala, da lahko ustvarjamo za vas! Hvala, ker ste!

Mag. Mojca Tavčar, Društvo Pot srca
Joga za dobro počutje & Nega ženske
energije & Programi za osebno rast
www.potsrca.si

Društvo Pot srca vabi na delavnice

- Regenerativna joga z eteričnimi olji – za popolno sprostitvev in obnovo zdravja: nedelja, 23. januar 2022, 18.00–21.30
- Zvočna kopel s tibetanskimi skledami – sprostitvev in globinsko zdravljenje: nedelja, 30. januar 2022, 19.00–20.00, in petek, 11. februar 2022, 19.00–20.00
- Napotki za zdravje in dobro počutje spomladi – februar 2022

Prijave in informacije:

tel. št. 041 821 401,
drustvopotsrca@gmail.com,
www.potsrca.si

Za sprotne informacije o vadbah in delavnicah spremljajte spletno stran www.potsrca.si ali Facebookov profil Društvo Pot srca ali pa se prijavite na naše e-novice.

Jutrišnji svet pripada tistim, ki z ustvarjalnostjo gradijo prihodnost. Tistim, ki znajo in vedo, kaj hočejo. Predvsem pa verjamejo v to kar delajo.

Naj vam novo leto prinese nove želje in pogum, da jih uresničite.

Sreče in prijateljstva ter veliko zdravja ter varnih poti vam želimo sodelavci avtošole Retos!

RETOS

Plačan oglas

MESNICA PR' KMETIČ

Upamo, da si boste tudi v lastnem domu in v ozkem krogu svojih najbližjih pričarali praznično vzdušje. Celotna ekipa Mesnice Pr' Kmetič Vam, dragim bralcem in cenjenim strankam, vsem želimo vesele Božične praznike ter srečno, uspešno in predvsem zdravo 2022!

Plačan oglas

Citrarki Neli in Karmen Zidar Kos sta izpolnili svojo obljubo

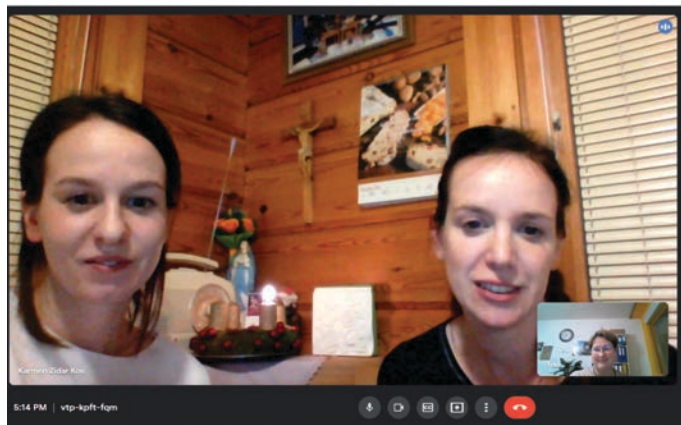
Izdali sta prvo zgoščenko

Citrarko Neli Zidar Kos smo pred koronskim obdobjem lahko večkrat videli na trzinskih prireditvah, ko nas je navduševala s solističnimi citrarskimi nastopi ali spremljala pevski zbor Društva upokojencev Žerjavčki Trzin. O njej in njeni sestri Karmen, prav tako citrarki, smo v Odsevu prvič pisali pred tremi leti, ko sta nam med drugim zaupali, da si želita izdati svojo zgoščenko. Nedavno sta dekleti obljubo izpolnili in izdali CD, ki v ta praznični čas prinaša 14 instrumentalnih in vokalno-instrumentalnih skladb. Zgoščenka ima naslov Božična skrivnost.

Božični čas ima za Neli in Karmen poseben pomen še iz njunih otroških let, saj sta več kot petnajst let vsak božič in na štefanovo nastopali na prireditvi živih jasic v jami Pekel v rodni Savinjski dolini. Prvikrat sta nastopili, ko sta bili stari sedem in deset let, in vse odtlej je bilo praznovanje božiča zaznamovano s koncertiranjem. Med drugim so ju k izdaji zgoščenke spodbudili številni obiskovalci koncertov doma in v tujini, predvsem v Nemčiji, kjer sta citre tudi študirali. Po koncu nastopov so ju namreč vedno cukali za rokav, ker so želeli kupiti zgoščenko z njuno glasbo.

»Zgoščenka Božična skrivnost, ki je izšla pri založbi Ognjišče, sva oblikovali zelo raznovrstno. Zven citer sva želeli predstaviti barvito in sodobno z različnimi zvočnimi učinki in svežino, predvsem pa citre približati poslušalcem ne samo kot tradicionalno ljudsko glasbilo, ampak tudi kot koncertno glasbilo, ki se spogleduje z različnimi glasbenimi slogi. Na njej so stari slovenski božični napevi, klasične skladbe, napisane prav za citre, pa tudi popularne melodije. Ta zgoščenka je hkrati darilo Sloveniji ob njeni 30-letnici,« je povedala Karmen Zidar Kos, medtem ko jo je Neli Zidar Kos dopolnila: »Na zgoščenki boste lahko slišali O jaslice borne, lesene, Brahmsovo Božično uspavanko, pa tudi mednarodno popularno Feliz Navidad. Seveda ni božične zgoščenke brez tradicionalnih skladb, kakršna je Sveta noč.« Skladbe na zgoščenki sta sestri obogatili s svojima glasovoma, k sodelovanju pa sta povabili še nekatere druge glasbene goste.

Čeprav Neli Zidar Kos še vedno spremlja pevski zborček Žerjavčkov in uči v Glasbeni šoli Domžale, pa se je njena družinica, s katero je pred tremi leti živela v novem Trzinu, v tem času preselila nazaj v Savinjsko dolino. »Trzin nam bo vedno ostal v lepem spominu, saj nas je tu navdušila bližina narave. Mlada razvita občina je idealna za mlade družine. Tudi z ljudmi v kraju smo se zelo lepo povezali in veliko mi je pomenilo, da sem lahko sooblikovala kulturni utrip občine,« je še po-

Prvi pogovor s citrarkama Neli in Karmen Zidar Kos smo v Odsevu objavili pred tremi leti, tokrat pa smo se z njima o njihovi novi zgoščenki pogovarjali po spletu.

vedala Neli Zidar Kos, ki na svojem e-naslovu (neli.zkos@gmail.com) sprejema tudi naročila za CD, ki stane 11,90 evrov, oziroma ga lahko kupite tudi pri založbi in v knjigarnah Ognjišče.

Karmen in Neli bosta v božičnem času priredili tudi spletni koncert, za dan in uro dogodka pobrskajte po družbenih omrežjih (facebook/neli.zidarkos).

Tanja Bricelj

Foto: Igor Rosina in Tanja Bricelj

Neli in Karmen bralcem trzinskega Odseva želita lepe praznike, ki naj bodo polni notranjega miru in radosti ter naj vas božična glasba tudi v novem letu opogumlja na vsakem koraku.

Zgoščenka Božična skrivnost

Pater Ašič jo je imenoval neprecenljivi Stvarnikov dar

Veliko ljudi si predstavlja, da imamo doma na tone zelišč, a v resnici se jih večina skriva v majhnih lončkih, takih da jih čez zimo zagotovo porabimo. Se tudi pri vas v kakšnem lončku skriva kamilica?

Čeprav vemo, o čem govorimo, ko rečemo kamilica, so z njenim imenom povezane vse sorte nerazumevanja. Če rečemo kamilica v Franciji, ne bodo pomislili na isto rastlino kakor mi. V zahodni Evropi pa tudi v Ameriki največ uporabljajo rimsko ali večletno kamilico, *Chamamelum nobile* ali *Anthemis nobilis*, v Aziji in pri nas pa v vrtovih raste prava kamilica, včasih imenovana tudi nemška kamilica, botanično *Chamomilla recutita* ali po starem *Matricaria chamomilla* ali *M. recutita*.

Obe vrsti kamilic veljata za zdravilni, a njune zdravilne učinkovine so čisto različne. Rimska kamilica na primer v eteričnem olju ne vsebuje skoraj nič hemazulena. Ta velja za eno glavnih zdravilnih učinkovin pri pravi kamilici in njenemu eteričnemu olju daje značilno modro barvo. Nasprotno pa je v trgovinah mogoče kupiti tudi eterično olje rimske kamilice, ki je rumene barve, njegovo zdravilno delovanje pa ni tako široko kakor delovanje eteričnega olja prave kamilice.

Po navadi ne navajam toliko latinskih imen, a pri kamilici so ta obvezna, saj so njena

imena v spletni literaturi močno pomešana, lastnosti rastlin pa pogosto pripisane napačni vrsti kamilice. Ko sama rečem kamilica, mislim na vrsto, ki jo pri nas najdemo kot plevel na njivah ali peščenih cestah. To je prava kamilica.

Številni si kamilice ne upajo nabirati sami, ker jo je mogoče zamenjati za nekaj drugih rastlin. Nobena izmed kamilici podobnih rastlin ni strupena, a nekatere so brez zdravilnih vrednosti. Kamilici so podobne vonjava kamilica, pasja kamilica in trirobka. Vse rastejo tudi pri nas in se lahko pojavljajo na obrobju žitnih njiv, kot plevel na travnikih, na Primorskem rastejo celo v skalah. Izmed teh pa je le prava kamilica v sredini socvetja votla in jo tako lahko preprosto ločimo od drugih podobnih vrst.

Kamilica je eden redkih zdravilnih plevelov, ki so podprti tudi s kliničnimi raziskavami. Teh sicer ni veliko, vsaj dobro zasnovanih kliničnih raziskav ne, a dovolj, da nam vlijejo pogum, da si s kamilico pomagamo tudi sami. Zdravilni učinki prave kamilice so tako široki, da je to ena najbolj uporabnih rastlin v domači lekarni. Vsakdo naj jo ima doma. Deluje na primer proti želodčnim in črevesnim vnetjem, primerna je za pljučna obolenja, izpiranje vnetih in bolečih oči, zdravi vneto sluznico, je

dobra za celjenje ran, deluje razkužilno, proti prhljaju ter pomirjevalno pri nespečnosti. Ni čudno, da jo je Ašič imel za neprecenljiv Stvarnikov dar.

Sama kamilice nisem imela ravno rada, saj mi jo je mami skuhalo le takrat, ko sem bila bolna. Potem pa sem jo začela piti v čaju s cimetom in mandljevim mlekom in počasi sem jo vzljubila. Danes si brez kamilice ne znam predstavljati zime. V zadnjem času pa – saj me že poznate – vse bolj raziskujem kamilico kot kulinarčno rastlino. Z veseljem zdravilne rastline mimogrede uporabim tudi kot začimbo ali za krašenje vsakdanjih jedi. Tako sem iz svežih ali suhih cvetov kamilice naredila pito, pa panakoto ali sladoled. Pri tem vedno čaj pripravim kot poparek, ki ga namakam le krajši čas. Če bi ga namakala dalj časa, čaj postane grenak in potemni in jed na koncu deluje pusto. Tudi mlade liste kamilice uporabljam v prehrani, največkrat v solati. Danes pa smo doma punce pripravile kamilični žele z limono in ga postregle s čokoladno zemljo. Lepo nam je bilo.

Anja, Tina in Katja Rebolj

Foto: dr. Katja Rebolj,
www.katjarebolj.com

Recept: Kamilični žele s čokoladno zemljo

Sestavine za žele:

- žlička suhih cvetov kamilice
- 0,4 l vode
- sok pol limone
- žlica sladkorja
- 10 g želatine

Sestavine za čokoladno zemljo:

- 125 g moka
- 60 g kakava v prahu
- 60 g sladkorja
- 125 g masla

Priprava:

Kamilični žele pripravimo tako, da najprej skuhamo kamilični čaj. Pripravimo ga kot poparek in ga pustimo stati pet minut. Medtem v hladno vodo namočimo lističe želatine, da se dobro napijejo vode. Kamiličnemu čaju dodamo sladkor, sok pol limone in želatinine lističe, ki smo jih prej oželi. Pomešamo in natočimo v skodelice ali modelčke. Damo v hladilnik za vsaj eno uro, da se kamilični žele strdi.

Za čokoladno zemljo v multipraktiku zmešamo moko, kakav in sladkor. Nato dodamo še maslo, ki smo ga prej narezali na

koščke, da dobimo testo. Med dvema listoma papirja za peko razvaljamo testo in ga za 15 minut postavimo v pečico, ogreto na 180 °C. Nato počakamo, da se ohladi, in ga nadrobimo kot zemljo. Postrežemo

ga h kamiličnemu želeju. Po želji lahko dodamo tudi smetano ali sladoled.

Še več receptov za uporabne vrtno cvetlice najdete v knjigi Narava vedno zmaga.

Dobro namočeni listopadni mesec

November je mesec, ko je vreme manj pomembna naravna »dobrina«, bolj pa mlado vino in jesenski plodovi. Obdobja slabega vremena so vse daljša, preseneti nas lahko tudi že sneg, ki pa se le redko obdrži. Prav slednje – sneg se sicer v Trzinu ni obdržal (zapadla sta dva centimetra!) – se je zgodilo na dan republike, ki smo ga v prejšnji državi praznovali konec novembra. Zdaj se to seveda ne spodobi, saj smo našli ustrezno praznično (za)menjavo. Oni dan je eden od bistroumnežev iz stavbe v prestolnici, ki je zadnje poldrugo leto – skoraj vsak petek, pogosto pa tudi ob sredah – ograjena s sestavljivo kovinsko ograjo, predlagal, da bi (za)menjali tudi 2. maj in svete tri kralje. Predlagamo, da morebiti še kulturni praznik za dan slovenske vojske, in potemtakem ne bo nikogar več zanimalo niti vreme. Kakor koli že, vremenskih praznikov in svetnikov nam (še) ne morejo odreči, še manj svetega Martina, ki je poskrbel, da je letošnja vinska letina med boljšimi. Za nami je mrki november (11 meglenih in štirje »slani« dnevi), žal pa ne letos niti zadnji mesec leta med tistimi, ki nam vlijejo malo veselja, ko se družimo in razmišljamo o prihodnosti ter se spominjamo minulih dogodkov.

Letošnji november je bil ponekod celo za okoli stopinjo pretopel. Po nižinah v notranjosti Slovenije je bil skoraj povsem povprečen, za dve desetinki stopinje Celzija v pozitivno smer je temperatura odstopala tudi pri nas. Padavin smo, razen v Primorju, dobili okrog povprečne količine, na širšem območju Ljubljane za četrtno do tretjino več od dolgoletnega povprečja. S tričetrtinskim deležem glede na pričakovano trajanje sončnega obsevanja ga ne bomo pomnili niti po soncu, morda le tistega ob koncu prve in druge dekade. Časovni razpored padavin je bil zelo zanimiv: moker je bil začetek meseca, sledilo je nekaj dni z manj dežja, potem pa večinoma suho obdobje do zadnjih petih dni, ko se je nebo spet »cmerilo«, raje razjokalo

in nadaljevalo s svojo žalostjo v december. A žalost prav hitro mine ob pogledu navzgor, kjer se tako rekoč že od konca prve oktobrske dekade nabira sneg, ki sega čedalje nižje in je že pred Miklavžem dosegel sredogorje in dna višje ležečih dolin. Konec novembra je bilo na Veliki planini že več kot pol metra snega, tako da so lahko tudi tamkajšnji žičničarski že zagnali »muzeje na prostem«. Žal se je eden od »ekspozatov« kmalu pokvaril in le upamo lahko, da bo sedežnica za božično novoletne praznike spet obratovala. Ni kaj, tudi na »Veliki« ima hudič mlade ob nepravem času ...

Z začetkom decembra vstopamo tudi v meteorološko zimo. Meteorološki letni časi so določeni s potekom povprečne temperature čez leto v zmernem podnebnem pasu. Običajno si zimo predstavljamo kot najhladnejši in poletje kot najtoplejši letni čas. Za lažje računanje statistike so meteorološki letni časi sklopi treh zaporednih mesecev, torej se začnejo s prvim dnevom prvega meseca in končajo z zadnjim dnevom ustreznega, natančneje tretjega meseca. Tako je meteorološka zima določena kot tromesečje december, januar in februar, pomlad marec–maj, poletje junij–avgust in jesen september–november. Seveda vas večina zanima, kakšna bo letošnja zima,

a po začetku ni nikakršne osnove, da bi lahko po njej predvidevali, kako bo v prihodnje. Lahko da se po jutru pozna tudi dan, a kaj ko še kako dobro poznamo božično odjugo, ki je dejansko zaznavna v podnebni statistiki!. Kolikokrat se je že zgodilo, da smo decembra pogumno zakorakali v sneženo zimo, potem pa je do božiča vse skupaj »polizala« odjuga. V času podnebnih sprememb in globalnega segrevanja postajajo te stvari še bolj negotove. Letošnja zima za zdaj obeta, sploh malce višje, in marsikdo je za to, naj se podobno tudi nadaljuje. Ne bodimo pa vendarle preveč evforični, tudi če ne bo odjuge, po nižinah prave zime tudi še ne bo. Ta se je za zdaj trdno ugnezdila v sredo in visokogorju, kar je najpomembnejše. Za našo solzno dolino je skoraj bolje, da ne bo niti preveč snežena niti mrzla, kar je še posebno pomembno ob predvidenem divjanju cen goriva, energentov in ogrevanja. In kako naj vam zdaj ob vsem tem voščimo še lepe praznike in zaželimo vse dobro v letu 2022, ko bomo najmanj trikrat odšli na volišča? Najbolje s kakšno trzinsko vremensko rimo: »Naj tudi vam prihodnje leto sonce veliko sije, da bo čim manj fovšije!«

Besedilo in foto: Miha Pavšek

VREMENSKA POSTAJA OŠ TRZIN (november 2021)			
Kazalnik	Podatek	Datum/Niz	Ura/Obdobje
Povprečna temperatura zraka (°C)	5,8	1.–30. 11.	mesec
Najvišja temperatura zraka (°C)	17,0	4. 11.	12.08
Najnižja temperatura zraka (°C)	-2,6	24. 11.	4.24
Največja dnevna T amplituda (razlika maks./min. T, v °C)	6,4 (11,7/5,3)	4. 11.	0.00–24.00
Število dni s padavinami $\geq 0,2$ / ≥ 2 / ≥ 20 mm)	21 / 11 / 2	1.–30. 11.	mesec
Št. hladnih dni (minimalna T zraka ≤ 0 °C)	5	1.–30. 11.	mesec
Največja dnevna količina padavin (mm)	24,9	26. 11.	0.00–24.00
Mesečna količina padavin (mm/h)	137	1.–30. 11.	mesec
Količina padavin v letu 2021	1147	1.1.–30. 11.	enajstmesečje
Najvišja hitrost vetra (km/h) / smer	46,7 / JJV	4. 11.	13.34

Izbrani meteorološki podatki za Trzin za november 2021; celoten arhiv je dostopen na spletnem naslovu <http://trzin.zevs.si> (meni Statistika).

Vir: Vremenska postaja OŠ Trzin (CZ Trzin).

Moč prazničnega časa

Prve snežinke so pobelile ceste, mesta ponoči obdaja sij, ljudje pa že nestrpno iščejo pravšnja božična drevesa. Vse je v luči božiča – enega najlepših delov leta, ki ga zaznamujejo številna praznovanja, občutki sreče in začetki novih poti. Božič je vsakoletna tradicija, ki združi in okrepi vezi med ljudmi. Praznovanje te tradicije nas obdara z veseljem, zadovoljstvom in kakšnim dodatnim kilogramom.

Tradicije in rituali, kot je božič, so simbolični in ponavljajoči se vzorci vedenja, ki se po navadi zvrstijo znotraj določenega prostorskega ali časovnega okvira. Božič se na primer vedno zgodi 24. decembra, na ta dan se vsa družina zbere in skupaj povečerja. Pomemben del praznovanja je tudi postavljanje drevesa, kar je simbolno in ponavljajoče se dejanje. Tradicije so lahko povezane z določenim časom v letu (poleg božiča sta tovrstni tradiciji na primer praznovanje rojstnega dne in praznovanje novega leta), tranzicijo (na primer praznovanje ob rojstvu otroka in prejemu diplome) ali krizo (na primer žalovanje ob smrti bližnjega)³.

V skladu z božičnim duhom in tradicijo se bomo – kakor vsako leto – v decembrskem prispevku osredotočili na praznične teme. V nadaljevanju se bomo torej posvetili predvsem božičnim praznikom. Kot omenjeno imajo božične tradicije, v katere so po navadi vključeni vsi člani družine, simbolično vrednost, poleg tega pa odsevajo vrednote družine (če na primer družina visoko vrednoti denar, bodo njeni člani drug drugemu kupili zelo draga darila) in kulturna merila (v državah, kjer krščanstvo ni prevladujoča religija, božiča sploh ne praznujejo)³. Vsaka družina, družba in posameznik torej po svoje izvajajo določene običaje. Vsi poznamo družine, ki prostor božičnemu drevesu v svojem domu namenijo že konec novembra, prav tako pa poznamo družine, ki drevesa sploh ne postavijo. Podobno nekateri na sveti večer priredijo večerjo, drugi igrajo družabne igre. Oblike praznovanja se razlikujejo, pa vendar je vseeno, kako praznujemo. Kot bomo videli v nadaljevanju, je pomembno le, da tovrstne tradicije ohranjamo².

Zakaj pa je dobro božič preživeti v krogu svojih najbližjih? Zakaj je dobro, da si vsaj en dan v letu vzamemo nekaj ur časa iz naših polnih urnikov in se posvetimo praznovanju? Odgovore na postavljeni vprašanji nam ponujajo številne raziskave³, ki kažejo na pozitivne in

blagodejne učinke božičnih praznikov. Konflikti in izražanje negativnih čustev se v tem času v družini zmanjšajo, prevladujejo predvsem pozitivna čustva. Poleg tega tisti, ki so bolj vključeni v praznovanje tradicij, kažejo večje zadovoljstvo z življenjem, manj občutkov osamljenosti in manj občutkov negativnih čustev. Druženje z bližnjimi nam poveča občutek vključenosti v socialni krog, s soljudmi se bolj povežemo in krepimo občutek, da imamo močno socialno oporo oziroma ljudi, ki nam bodo v stiski pomagali. Poleg tega nas tradicije povežejo – krepimo namreč svojo kolektivno zavest. To je predvsem zelo pomembno v času, ko vlada družbena razdvojenost zaradi posledic epidemije².

Tradicije poleg tega, da krepijo naše povezave z drugimi in povečujejo naše zadovoljstvo, imajo še eno vlogo, ki je izrednega pomena prav v časih, ko se spopadamo z epidemijo. Njihova glavna lastnost je namreč stabilnost – božič na primer vsako leto podobno praznujemo. Ker je svet okoli nas zelo dinamičen in se hitro spreminja (sploh v času epidemije, ko nas vsak dan lahko čaka nov odlok za zaježitev širjenja virusa), je dobro, da imamo tovrstne mejnike¹. Tako se lažje prilagajamo spremembam, poleg tega pa nam tradicije okrepijo občutek, da imamo nadzor nad svojim življenjem², in zato občutimo manj stresa. Zato je dobro, da si organiziramo tudi svoje osebne rituale (na primer vsak dan pred spanjem si vzamemo deset minut, da v tišini meditiramo), ki nam enako služijo.

Tradicije so torej simbolični in ponavljajoči se vzorci vedenja, ki se po navadi zvrstijo v določenem prostorskem ali časovnem okviru. Lahko so povezane z določenim časom v letu, tranzicijo ali krizo in imajo različen pomen za različne ljudi in skupine ljudi. Njihova glavna lastnost je trdnost, kar nam v času epidemije (ko se svet okoli nas hitro spreminja) olajša prilagajanje na spremembe in krepí občutek nadzora nad lastnim življenjem. Za božič si torej vzemite čas za svoje najbližje – po praznikih boste sicer tehtali kakšen kilogram več, a boste polni zagona, zadovoljstva in pozitivnih čustev.

Zoja Anžur, psihologinja

Foto: Zoja Anžur in MPP

Reference

¹ Farell, H. M. (2014). Happiness and tradition. *Psychology Today*. Pridobljeno s <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/frontpage-forensics/01408/happiness-and-tradition>

² Raab, D. (2020). How traditions can be a lifeline. *Psychology Today*. Pridobljeno s <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/the-empowerment-diary/0011/how-traditions-can-be-lifeline>

³ Páez, D., Bilbao, M. A., Bobowik, M., Campos, M. in Basabe, N. (2011) Merry Christmas and Happy New Year! The impact of Christmas rituals on subjective well-being and family's emotional climate. *Revista de Psicología Social*, 26(3), 373–386. <https://doi.org/10.1174/021347411797361347>

Praznični fotoutrinek

Trzinsko darilo v krožišču v Mlakah

Miklavžev večer otrok iz rejniških družin in Rotary cluba Domžale

V letošnjem prazničnem decembru je Miklavž med prvimi, to je v četrtek, 2. decembra, ob 17. uri preko aplikacije Zoom obiskal vse otroke v družinah, ki izvajajo rejniško dejavnost. Prišel je v spremstvu angelov in snežink. Z nami so bile družine iz Rotary cluba Domžale, s katerimi že vse od leta 1997 skupaj pričakamo tega dobrega moža.

Otroke je Miklavž spodbudil k razmišljanju o pomoči drug drugemu, prijateljstvu, naravi in skrbi zanje, jih spraševal, ali pazijo na ločevanje odpadkov, varčujejo z vodo, hodijo peš, in v zlato knjigo zapisal vse, kar dobrega storijo za naravo in vsa živa bitja. Vsem 110 otrokom je prinesel lepa darila, vsaki družini pa steklenico za vodo, ki nadomešča plastenke in pripomore k varovanju narave.

Otroci so sodelovali s pesmicami in mu obljubili, da bodo čez leto še bolj skrbni v odnosu do narave, soljudi in da bodo sodelovali na Miklavževem natečaju za najrisbico na temo Prijatelj narave. Ta bo potekal do konca decembra 2021, organizirana bo likovna razstava, deset najboljših pa bo nagrajenih s posebnim izletom.

Za ta lepi čarobni večer hvala vsem Miklavževim pomočnicam in pomočnikom v Rotary klubu Domžale, še posebej Martini Oražem, ki mu je bila v največjo oporo.

Marta Tomec

Foto: arhiv Rotary cluba Domžale

HUBAT
25let

080 22 36

www.hubat.si

Za toplo zimo in pomlad
kurilno olje
dostavlja HUBAT

BREZPLAČEN PREVOZ ALI PLAČILO NA OBROKE

STROJNI TLAKI - ESTRIHI - OMETI

hitro, kvalitetno in ugodno

031 689 832 - Boštjan

Veseli Božič in
srečno 2022!

TLAKI KOS d.o.o., Ljubljanska 33, Kamnik

SERVIS LCD TV APARATOV

SHARP
KENWOOD
TELEFUNKEN
● **BLAUPUNKT**
FINLUX JVC
TOSHIBA
HITACHI

AVS AUDIO
VIDEO
SERVIS

SERVISNI PARTNER ZA SLOVENIJO

Telefon: 01 729 13 03

Telefon: 01 729 13 04

E-pošta: avs.menges@siol.net

Internet: www.sharp-servis.si

Hribarjeva ulica 38, 1234 MENGEŠ

Delovni čas: od 9.-12. in od 15.-18. ure

plačan oglaš

"Kar bomo sejali, to bomo želi."
(ljudska modrost)

Naj bo leto 2022 posejano
z **lepimi dejanji, dobrimi
mislimi in modrimi
odločitvami** za lepo,
mirno in zeleno
prihodnost.

V skrbi za čisto okolje z
vami čisto vsak dan.

PRODNIK
Javno komunalno podjetje

plačan oglaš

Vesele božične
praznike ter
zdravo in uspešno
novo leto 2022!

Loren Line
30 toplih let

plačan oglaš

Renault shop & go
bogata ponudba
vozil na zalogi

**RENAULT ZOE E-TECH
100% ELECTRIC**
že za
30.990€

odpeljite takoj
s paketom zimskih
pnevmatik

Cena velja za model Renault ZOE Life R110 in že vsebuje DDV in DMV. Ponudba velja do razprodaje zalog.
Slika je simbolična. Več informacij o ponudbi in pogojih nakupa je na voljo na www.avtohis-a-real.si. Pridržujemo si pravico do napak.

renault.si

Avtohiša REAL
Avtohiša Real d.o.o., Vodovodna c. 93, Ljubljana

01 5891 310
www.avtohis-a-real.si

AVTO SET – SETNIKAR
Dragomelj 26, Domžale

T: 041 648 166
www.avtoset.si

plačan oglas

B BIRO
RAČUNOVODSKE STORITVE

☎ **040 770 730**
✉ **barbi.biro@gmail.com**
🌐 **www.racunovodstvo-bbiro.si**

plačan oglas

PIZZERIA
Olivia
TRZIN
Ljubljanska cesta 12 d, TRZIN

Tel.: 083 872 718

Odprto: 10-23, nedelja zaprto (kuhinja 10-22)

Odlične pice po slovenskem domačem receptu v vašem priljubljenem lokalu!

Ob predložitvi izrezanega oglasa PIZZERIA OLIVIA je cena vsake naročene pice samo 5,00 EUR. **NOVOST: družinska pica 10,00 EUR.**
AKCIJA VELJA DO 31. 1. 2022.

plačan oglas